MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER
5721 COTTAGE GROVE AVE.
CHICAGO 37, ILL.

GRATIS

DRAUGAS
Leidžia Lietuvių Katalikų Spaudos Draugija
2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Illinois
Telephone — Virginia 7-6640-41
Vienintėlis tautinės ir tikybinės minties lietuvių dienraštis pasaulyje

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

DRAUGAS
The Lithuanian Daily Friend
Published by the Lithuanian Catholic Press Society
2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Illinois
Telephone — Virginia 7-6640-41
The most influential Lithuanian Daily in America

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

No. 178 Kaina 5 centai PIRMADIENIS, RUGPJŪČIO (AUGUST) 1, 1955 Price 5 cents VOL. XXXIX

ŠIANDIE PRASIDEDA JAV-KINIJOS DERYBOS

Sovietų karinės kolonijos

GEDIMINAS GALVA

Chruščiovo žemės ūkio politika glaudžiai susieta su naujų karinkai ūkinių kolonijų kūrimu Azijoje. Jo nenuosaikus šauksmas žemės ūkio gamybą skatinti liko bergždžiu. Ne ką geresnio lietuvių tautai duos jo "patarimai" Rygoje kaip gyvulių ūkį gerinti Pabaltijy.

Rusijos žemės ūkio politika glaudžiai susieta su politiniais tikslais. Kolchozai ir sovchozai yra priemonė valstiečius politiškai pavergti, nors žemės ūkio našumas yra nepaprastai sumažėjęs. Šios organizacijos labai padeda išnaudoti ypač pavergtuosius kraštus, vietiniams gyventojams nepaliekant ganėtinai maisto. Tretysis uždavinys — sukurti naujas žemės ūkio kolonijas, kurios Azijos srityse padėtų kariuomenę maistu aprūpinti.

Kazachstanas — karinė kolonija

Vidaus reikalų ministeris Kruglovas, komunistinė spauda ir Alma-Atos radijo siųstuvas prasitarė, kad Kazachstane kuriamas žemės ūkis turi ypatingus karinius uždavinius. Pernai užsimotas Lietuvos ir kitų kraštų jaunimo bei specialistų siuntimas į Kazachstaną tebuvo tik pati pradžia. 1955 m. pradžioje ten buvo per pusę milijono jaunuolių, kurių skaičius turėsiąs pasiekti 2 mil.. Kai sunkioji pramonė veik išimtinai ginklus kala, trūksta geležies ir mašinų naujai kuriamoms kolonijoms Kazachstane ir Sibire. Išvežtasis jaunimas turi dirbti primityviškais įrankiais. Reikalingi specialistai vežami iš Lietuvos ir kitų Rusijos pavergtų kraštų. Nežiūrint kalbų apie Pabaltijo valstybių gyvulių ūkio skatinimą, išvežamos mašinos, nors jų ir taip ten trūksta. Šiais metais, Kruglovo tvirtinimu, sukurti ypatingi statybos trestai, kurie veikia 39 Kazachstano srityse.

Kazachstanan ir į kitas Azijos sritis komjaunuoliai neva "savanoriškai" vyksta. Ten jie kariškai organizuojami ir tvarkomi. Komunistinė organizacija, nežiūrint milžiniškos propagandos ir nuolatinio spaudimo, nesugebėjo pristatyti tinkamo skaičiaus darbo rankų. Todėl visai suprantamas Kruglovo nusiskundimas Alma Atoje, kad darbo rankų vis dar trūksta. Jis nieko kito nebeišgalvojo, kaip darbo rankų trūkumą pašalinti ten siunčiant tūkstančius iš vergų stovyklų. Rusijos istorijoje žinomas vergų darbo naudojimas karinėms kolonijoms kurti šiuo metu visuotinai pritaikomas Kazachstane ir kitur už Uralo.

Karinių kolonijų praktika

Karinės kolonijos nėra komunistų išradimas. Jas naudojo Maskvos kunigaikštystė, kazokai, austrai Transilvanijoje ir prancūzų gen. Servan de Gerbey. Tačiau juos visus prašoko caras Aleksandras I, kuris Vienos kongreso metu pasižymėjo savo kalbomis apie tautų laisvę. 1810 m. Mogiliovo gub. kaikurių sričių gyventojai buvo ištremti, o jų vieton atvyko kariuomenė. Nežiūrint bandymo nesekmės, kolonizacija buvo naudota karo metu prieš Napoleoną. 1816 m. civiliai gyventojai jau nebuvo šalinami iš gyvenamų vietovių, bet kariškai tvarkomi, kad jie pagamintų maisto kariniams daliniams. Naująsias karines kolonijas tvarkė Arakčevas, kuris išsvaistė dideles sumas valstybinių lėšų, tačiau po dešimtmečio turėjo pripažinti visišką darbo nesekmę.

Du luomai

Kliučevskis savo metu pastebėjo, kad Rusijos socialinė santvarka per 18-tą šimtmetį mažai ką pakitėjo. Napoleono žygio metu į Rusiją buvo ten panaudoti kaikurie būdai, kurie buvo žinomi prieš pusantro šimtmečio. Rusijoje visada buvo du sluogsniai: vergų ir valdančiųjų. Tik elegetos ir filosofai Rusijoje buvo laisvi žmonės. Vergų ir valdančiųjų santykiai visai palaužė Rusijos pajėgumą.

Tragiškuoju metu valdantieji rusai pasitraukė iš gyvenimo, tarytum jų visai nebūtų buvę. Komunistai atkūrė carinės Rusijos sluoksnius — valdančius ir vergus. Valdantieji Rusijoje dabar daro tuos pačius bandymus, kurie seniai buvo pasmerkti. Kazachstane ir kur kitur kuriamose karinėse kolonijose vyrauja du sluogsniai: biurokratai ir vergai.

Kariai kolchozuose

Kazachstano stepėse, Pavolgyje, Užuralėje ir Sibire kuriamuose naujuose sovchozuose kurdinami karinę tarnybą atlikę vyrai. Taigi, atsarginiams įvesta nauja prievolė—tam tikrą laiką atlikti kariamose karinėse kolonijose.

"Gražu" karinėse kolonijose. Žiemą dideli šalčiai, vasarą karščiai. Daug ko trūksta, net degtukų, druskos ir muilo, kurių laisvai galima gauti Rusijos europinėje dalyje. Tokiose sąlygose atsidūrę laiškuose rašo apie "didįjį darbą tėvynei Rusijai" ir pasišventimą, kai Lietuvoje našios dirvos tapo dirvonais, buvęs laisvas ūkininkas pusbadžiu gyvena, o rusai komunistai nuo jo devynius kailius lupa.

Dar gyvi kariškai Vietnamo priešai

SAIGONAS, rugp. 1. — Buv. piratų Binh Xuyen organizacijos ginkluoti partizanai vėl susikaupė pelkėse į pietus nuo Saigono ir pradėjo puldinėti vyriausybinės kariuomenės postus bandydami perkelti kovas atgal į Saigoną.

Jie atsirado tose pat vietose, kur vyriausybininkai neseniai sulamdė Hoa Hao sektos karinius dalinius. Per tą vietą eina keliai aprūpiną Saigoną ryžiais.

Bonna jaudinasi, kad Maskva tyli

BONNA, rugp. 1. — Bonnos vyriausybė ima nerimauti, kad negaunamas iš Maskvos atsakymas į notą, kuria buvo priimtas Maskvos pasiūlymas atvykti Rusijon kalbėtis apie diplomatinių santykių užmezgimą ir prašymas Paryžiuje pradėti derybas dėl Maskvos pasitarimų darbotvarkės nustatymo.

Linkstama manyti, kad Maskva tų parengiamųjų pasitarimų nenori, nes laiko juos pažeminimu. Mat, perdaug iš anksto buvo prikalbėta, kad Adenauerio kelionė Maskvon turi įvykti tik kaikurias sąlygas Sovietams iš anksto priėmus. To nėra ko tikėtis, todėl Maskva su notos siuntimu nesiskubina. Jei bus kokie preliminariniai pasitarimai, tai tik vizito laikui nustatyti.

Bulgarija įsileido Izraelio komisiją

TEL AVIVAS, rugp. 1. — Izraelio vyriausybė pareikalavo iš Bulgarijos sumokėti 10 mil. dol. nuostolių ryšium su Izraelio keleivinio lėktuvo numušimu jam paklydus skrendant tarp Vienos ir Istambulo.

Kompensacijos už savo žuvusius piliečius pareikalavo JAV, Anglija ir Prancūzija Bulgarijai įteiktose labai griežtose notose. Prašoma užtikrinimo, kad bus nubausti kaltininkai ir ateityje nebus šaudoma į civilinį lėktuvą, nors jis per klaidą atsiradęs ir svetimoje erdvėje.

Izraelio komisija gavo leidimą atvykti Bulgarijon katastrofos aplinkybių tirti ir žuvusiųjų sutvarkyti. Esą pagrindo manyti, kad ne priešlėktuvinė artilerija, bet kovos lėktuvai Izraelio lėktuvą pašovė.

Blogi pranašai

NEW YORKAS, rugp. 1. — Vakar daug kas per radiją ir televiziją kalbėjusių reiškė nuomonę, kad tik nedideles nuolaidas bereikia Peipingui padaryti, kad JAV sutiktų su Peipingu užmegsti diplomatinius santykius.

Labiausiai dalykų eiga jaudina P. Korėjos ir Chiang Kaisheko vyriausybes, nes jos negali suprasti tokių tendencijų priežasties. Visa Formozos spauda apie Peipingo režimo būsimą pripažinimą kalba kaip apie įvykusį faktą, kurio pavojų amerikiečiai dar kartą nenorį ar negalį suprasti.

● **Prez. Eisenhoweris** jau atsisveikino su respublikonų partijos kongresiniais vadais specialiai tam reikalui surengtuose priešpiečiuose. Jis paragino juos taip dirbti, kad partija visada laimėtų rinkimus.

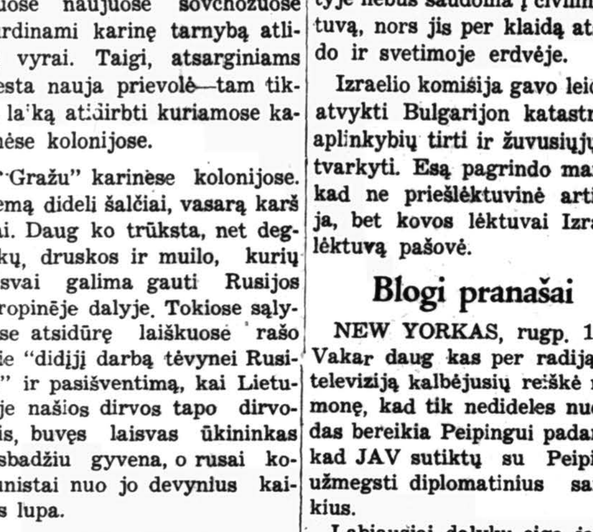

Jei bolševikai priimtų prez. Eisenhowerio pasiūlymą leisti laisvai žvalgyti iš oro vieni kitų karines bazes, tai sovietų lakūnai galėtų fotografuoti ir JAV atominių ginklų gaminimo centrus. Ir dabar JAV oro erdvė yra atvira skraidymams, išskyrus šiame žemėlapyje žvaigždėmis ir apskritimais pažymėtas vietas. (INS)

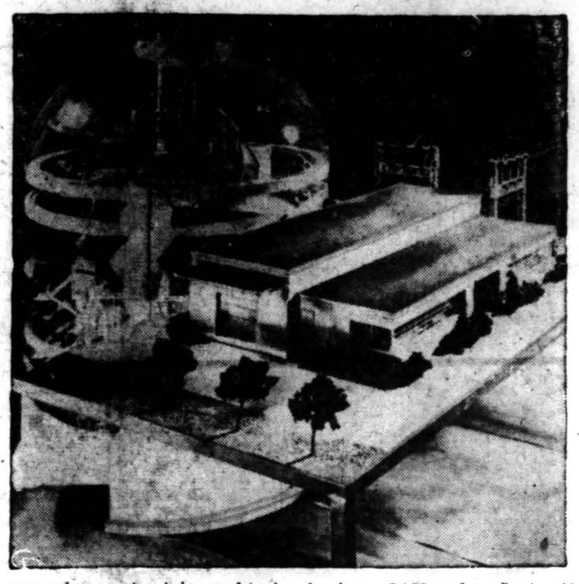

Čia yra vienas atominių reaktorių, kuriuos JAV rodys Šveicarijoje greit prasidedančioje tarptautinėje atominės fizikos mokslininkų konferencijoje. (INS)

Maskva atsiimsianti įgulas iš Austrijos, Vengrijos ir Rumunijos

LONDONAS, rugp. 1. — Čia turima patikimos žinios, kad Sovietų kariuomenė apleidžia Vengriją ir Rumuniją maždaug tuo pat laiku, kada išvedama kariuomenė iš Austrijos.

Iš Austrijos Sovietų kariuomenė pasitraukia iki spalio 1 d. Tai jau yra oficiali žinia, paskelbta krašto apsaugos ministerio maršalo Žukovo dienos įsakyme pereitą šeštadienį. Ten taipgi pasakyta, kad Austrijos įgula (apie 44,000 vyrų) parvežama namo ir demobilizuojama, tuo skaičiumi sumažinant Sov. Rusijos karines pajėgas.

Atsimintina, kad rusai Genevos "viršūnių" konferencijoje taip padaryti pasiūlė JAV, Anglijai ir Prancūzijai ir tai laikyti pirmu nusiginklavimo žingsniu. Išeitų, kad Rusija savo pasiūlymą pradėjo gyvendinti ir tuo būdu parengė dirvą propagandai, kad sovietai savo Austrijos įgulą demobilizavo, o amerikiečiai ją įkurdino netoli Italijoje.

Maskva dar oficialiai nepranešė apie savo įgulų atitraukimą iš Vengrijos ir Rumunijos, bet Vakaruose tai jau esanti vieša paslaptis. Manoma, kad toks nutarimas Kremliuje yra padarytas tada, kada buvo nutarta trauktis iš Austrijos.

Ryšium su tuo manomu padaryti žygiu buvo nutarta vykti susitaikyti su Jugoslavijos vadovybe, bandant ją sulaikyti nuo įsijungimo į Atlanto bendruomenę pažadu atitraukti savo įgulas iš Vengrijos ir Rumunijos, su kuriomis Jugoslavija turi ilgas sienas.

Manoma, kad apie pasitraukimą iš Vengrijos ir Rumunijos Sovietai užsiminė vakariečiams ir "viršūnių" konferencijoje. Tai galėjo būti masalas padaryti populiaresniu savo Europos saugumo paktą ir paskatinimas amerikiečių bent sumažinti savo įgulas Europoje.

Teigiama, kad labiausiai susijaudinę Maskvos karinės globos netekimu esą Vengrijos komunistai ir juodai dienai pradėję rengtis masiniais režimo priešų areštais.

Jei Maskva savo planus įvykdytų, tai jos karinės įgulos beliktų tik Lenkijoje ir R. Vokietijoje, nes manoma, kad jų nėra nė Bulgarijoje nė Čekoslavakijoje.

Oras Chicagoje

Palyginus su vakar, didesnio pasikeitimo nenumatoma.

Saulė teka 5:45, leidžiasi 8:10.

Pavojus Vokietijoje radijo propagandai

BONNA, rugp. 1. — Kai Adenaueris nuvyks Maskvon apie diplomatinių, kultūrinių ir prekybinių santykių mezgimą kalbėti, tai niekas čia neabejoja, kad bus paprašyta atimti leidimą veikti Miunchene Laisvosios Europos radijo stotims, atakuojančioms režimus už geležinės uždangos.

Kartu neabejojama, kad tuo klausimu Adenaueriui bus keblu kalbėtis, nes spaudimas tų stočių veiklą nutraukti yra daromas ir pačioje Vokietijoje. Tos stotys yra privačių amerikiečių organizacijų išlaikomos. Leidimas joms ten pasilikti neseniai buvo pratęstas 5 metams. Jų buvimą Vokietijos teritorijoje gali pakirsti ir su Sov. Rusija Genevoje pradėtos derybos, jei užsienio reikalų ministerių konferencija padarys pažangos šaltojo karo likvidavimo kryptimi.

Dalis rusų sugrįžo namo iš Formozos

TAIPEI, rugp. 1. — Pernai Chiang laivynas pačiupo sovietų tanklaivį Tuapse, kuris vyko su kroviniu į kaikurį kom. Kinijos uostą. Krovinys konfiskuotas kaip karo prekė, laivas internuotas, o įgulai pažadėtas grįžimas namo tinkamam laikui atėjus.

Vakar viena tos bylos fazė pasibaigė — tanklaivio kapitonas ir 28 įgulos nariai oro keliu per Hong Kongą išvyko Rusijon, o likusiejo 20 įgulos narių nutarė namo negrįžti ir gavo teisę likti Formozoje. Dalis jų pateks Amerikon.

Reuben Robertson paskirtas naują krašto apsaugos sekretoriaus pavaduotoju. (INS)

Chou siūlo naują paktą, kad sugriautų Manilos sąjungą

TOKIO, rugp. 1. — JAV - Kinijos deryboms šiandien Šveicarijoje prasidedant, Pekingo vyriausybė iš anksto paleido eilę miglotų pasiūlymų, kad įtaigotų viešąją opiniją savo naudai.

Chou En-lai kalba laikoma tikinga, nes ir Peipingas prisitaikė prie Maskvos pradėtos šypsena pasaldintos diplomatijos.

Iš Chou kalbos padaryta išvada, kad dėl amerikiečių civilių paleidimo Genevoje bus greit teigiamai sustarta, bet jis nė žodžiu neužsiminė apie 11-kos lakūnų paleidimą. Išeitų, kad abipusę repatriaciją siūlys pavesti įvykdyti trečiai valstybei, kuri turi atstovybę Peipinge ir Washingtone.

Chou pažadėjo padaryti viską, kad Genevos pasitarimai atidarytų kelią tolimesnėms deryboms, kuriose Peipingo vyriausybė sieks to pat Azijoje, ko Maskvos bolševikai siekia Europoje — laisvųjų valstybių sudarytų apsaugos sistemų sudraskymo. Europoje komunistams nemielas Atlanto paktas, o Azijoje — Manilos paktas.

Anot Chou, dėl paliaubų tarp JAV ir Kinijos nėra ko kalbėtis, nes tarp jų nėra karo, bet kalba gali eiti dėl "taikingo" Formozos ir kitų salų "išlaisvinimo". Taigi Genevoje dabar ar vėliau Peipingo atstovas norėtų kalbėtis dėl amerikiečių karinių pajėgų atitraukimo iš Kinijos teritorijos (turi galvoje Formozą ir kitas salas), o kai šis reikalas bus teigiamai sutvarkytas, tai Kinija norėtų sudaryti kolektyvinį taikos paktą su JAV ir kaikuriomis Azijos valstybėmis, kad būtų padarytas galas "antagonistiniams kariniams blokams, kurie dabar yra šioje pasaulio dalyje".

Dėl "taikingo Formozos išlaisvinimo" Peipingas pasirengęs kalbėtis su atsakingais vietiniais Formozos organais.

Nacionalistų vyriausybė tuojau atmetė Peipingo pasiūlymą derėtis dėl Formozos atidavimo, o tautinės Kinijos parlamentu besivadinančio organo užsienio reikalų komisija pasiuntė prez. Eisenhoweriui piktą telegramą: "Jūs esate prašomas laikytis pažadų, kad Kinijos Respublikos teisės nebus pažeistos".

Genevon atvykęs JAV derybininkas ambas. Johnson pareiškė, kad jis būtų laimingas, jei šios derybos privestų prie Chou En-lai ir Foster Dulles susitikimo.

● **Vengrija išsiderėjo** Argentinoje kviečių ir kitų maisto produktų. Sov. Rusijos bankas garantavo, kad Vengrija užmokės.

Rusijos-Japonijos derybos pajudėjo

LONDONAS, rugp. 1. — Japonijos delegacija praneša, kad jos derybos su rusais dėl taikos sutarties sudarymo kiek pajudėjo pirmyn ir atrodą, kad rusai pakeitė laikyseną suminkštėjimo kryptimi.

Taipgi rusai sutikę paleisti dalį japonų karo belaisvių ir civilių. Ambasadorius Malikas pažadėjęs įteikti sąrašą 1,016 karo belaisvių ir 357 civilių, dar esančių Rusijoje (japonai mano, kad dešimtys tūkstančių jų žmonių tebėra Rusijos vergų stovyklose). Kad pasityčiojimas būtų didesnis, Malikas pažadėjęs 16 japonų grąžinti kuo greičiausiai. Repatriaciją įvykdys bolševikų ir Japonijos Raud. Kryžiaus organizacijos.

● *Japonijos komunistai* praneša, kad 1953 m. gale Peipinge mirė jų vadas Tokuda, kuris buvo pabėgęs iš Japonijos komunistų veiklą suspaudus.

● **Egipto vyriausybė** prekybos ryšių vis daugiau ieško su komunistų kraštais.

● **Indokinijoje liko** tik 55,000 prancūzų karių, o kiti išvežti į Š. Afriką arabų malšinti.

Kalendorius

Rugpjūčio 1 d: **šv. Petras kalėjime.** Lietuviškas: Sūduvis ir Gauda.

Oveta Culp Hobby, sveikatos, švietimo, ir socialinės gerovės departamento sekretorė, vienintelė moteris Eisenhowerio kabinete, nuo šios dienos iš tų pareigų pasitraukė.

VĖLIAUSIŲ ŽINIŲ SANTRAUKA

— Infliacijos tendencijoms sulaikyti pasunkintas paskolų davimas namams pirkti padidinant pradinio įmokėjimo procentą ir penkiais metais sutrumpinant išmokėjimo laiką.

— Washingtonui pranešus apie realias galimybes greit paleisti į erdves dirbtiną planetą, tuojau atsiliepta Maskvoje, Paryžiuje ir Londone, kad ten irgi sėkmingai dirbama vanašia kryptimi. Vokietijoje pasakyta, kad tik vieno biliono dolerių trūksta kelionei į mėnulį suorganizuoti.

— Filipinų kongrese pradedama palankiai žiūrėti į diplomatinių santykių su Sov. Rusija užmezgimą, bet to nesiūloma daryti su kom. Kinija, kuri dėl Formozos ginklais žvangina.

— Kongresas šeštadienį negalėjo išsiskirstyti atostogų, nes užkliuvo su namų statybos įstatymu, kuris turi būtinai būti dabar sutvarkytas. Numatyta, kad šiandien bus jo paskutinė darbo diena.

— Kom. Kinijos įstatimdavystės organas įpareigojo 18 — 40 metų vyrus tarnauti karinėje aktyvioje ar rezervo tarnyboje iki penkių metų. Šis įstatymas padeda pagrindus moderniškai ir centralizuotai Kinijos kariuomenei, kokios ji lig šiol nėra turėjusi.

A. A. DR. ANT. GARMUI PAGERBTI

PROF. STEPONAS KOLUPAILA, Notre Dame

Pritrenkė netikėta žinia: liepo 23 Chicagoje mirė žinomas gydytojas ir visuomenininkas dr. A. Garmus. Dar taip neseniai L. A. Profesorių draugijos susirinkime mačiau jį gyvą ir sveiką, rodžiau paveikslus iš drauge atliktos paskutinės kelionės baidarėmis, prisiminėm malonią ir liūdną praeitį, planavom ateitį...

Pirmoji pažintis

Kaip kiekvienas kauniškis, žinojau dr. Garmų, kaip labai patyrusį vidaus ligų gydytoją skaičiau jo atsiminimus iš caro laikų kalėjimo, kur jis buvo patekęs už "revoliuciją": kiekvienas studentas tada buvo "kramolnikas", valstybės pamatų griovikas! Arčiau susitikti teko liūdnomis aplinkybėmis. 1936 m. liepos 16 Baltijos jūros bangos nuplovė nuo Klaipėdos pietinio molo du jaunus Būriavimo mokyklos mokinius — jūros skautus Jurgį Garmų ir Stasį Niemcinavičių. Abudu buvo entuziastingi mūsų masinių kelionių baidarėmis dalyviai, drąsūs ir ryžtingi. Jurgis buvo vyriausias dr. Garmaus sūnus. Laidojant nelemtą auką, nedrąsiai priėjau prie nelaimės prislėgto tėvo jam užuojautą pareikšti, kadangi buvau dalimi kaltas dėl jaunuolio pamėgimo prie jūros, skatinau jaunimą keliauti vandens keliais, prie jūros ir po jūras...

— Kova už jūrą reikalauja aukų, tik ši auka nebuvo būtina...

Dr. Garmus nutraukė mane:

— Tamsta netekai savo mokinio. Jurgis žavėjosi Tamsta ir sekė. Gerai darai, kad moki patraukti jaunimą. Ir aš prie Tamstos prisidėsiu!

Tokio takto ir jautrumo nelaukiau. Be žodžių paspaudžiau jam dešinę, ir nuo to laiko jis man pasidarė artimas bičiulis.

Nemuno pakrantėmis

A. Garmus — Sūduvos panemunietis: jis buvo gimęs Tursono kaime, Aukštosios Panemunės valsčiuje, netoli garsiųjų Velnio Tilto rėvų. Jo jaunos dienos prabėgo Nemuno krante. Jis mėgo Nemuną ir stengėsi prisiminti senu spadavimus. Atvykęs į Ameriką jis susitiko seną Pr. Lavinską ir iš pasikalbėjimų su juo parašė savo atsiminimus eilėje straipsnių, kurie buvo išleisti 1951 metais atskira knygute "Nemuno pakrantėmis". Tai smulkių nuotykių eilė iš 19 šimtmečio antros pusės, įdomi medžiaga Nemuno praeities studijai. Knygutė parašyta be didelių pretenzijų, bet įdomi pasiskaityti.

Nelaimių metai

Kai Sovietų Rusija klastingai okupavo Lietuvą, jos emisaras Dekanozovas skyrė į kaikurias vietas žymius lietuvius-patriotus ,visuomenei nuraminti ir apgauti. Dr. Garmus, populiarus kauniškių tarpe, buvo paskirtas Kauno miesto burmistru. Radau jį labai nusiminusį: jis nieko gero iš bolševikų nesitikėjo. Netrukus jis buvo numatytas kandidatu į vad . Liaudies seimą. Dr. Garmus mėgino atsisakyti, tada Dekanozovas stačiai pagrasino, kad nukentės ne tik jis, bet ir jo šeima ,nes taip elgiagiamasi Sovietų despotijoje! Atsimename "rinkimų" į Liaudies seimą komediją. Vienintelis kandidatas, kuris gavo balsų daugumą, buvo dr. Garmus. Žmonės juokavo, kad tik du kandidatai buvo tikrai išrinkti: Antanas Garmus ir... Melchioras Putelė.

Seimo atidarymo dieną dr. Garmus buvo ypatingai prislėgtas. Ligi tai dienai nebuvo kalbų apie Lietuvos prijungimą prie Sovietų Sąjungos. Paskutinę naktį gautos iš Maskvos instrukcijos liepė prašytis į Sovietų "rojų". Daktaras sakė, kad tas reikalas atrodo nuspręstas, priešintis neįmanoma... Valstybės teatro salė buvo prikimšta niekad nematytų žmonių, daugiausia čekistų, rusų. Tarpe 600 žmonių buvo įterpti 79 "atstovai". Visi balsavimai buvo atviri, balsavo visa salė, visi čekistai. Nekėlė rankų tik du žmonės, "XX Amžiaus" ir "Lietuvos Žinių" redaktoriai, kurie du tebuvo įleisti, kaip spaudos atstovai. Po posėdžio, kada buvo nubalsuota atsisakyti nepriklausomybės, dr. Garmus atrodė visai palaužtas: jis niekad nelaukė tokios moralės prievartos...

Rudoji okupacija

Atėjo kiti okupantai, kurie kovojo prieš komunistus, bet patys elgėsi labai panašiai, kaip komunistai. Dr. Garmus pateko į "juodąjį sąrašą". Tik populiarumas išgelbėjo jį nuo likimo, kuris buvo lemtas kitiems. Jis paskelbė savo patyrimus, dalyvavo 1942 m. rugpjūčio 30 susirinkime Karo muzėjaus rūmuose, kur buvo pasirašytas žinomas buvusių Liaudies seimo narių pareiškimas apie seimo nutarimų niekingumą. Dr. Garmus pasitraukė iš visuomeninio veikimo, grįžo į V. D. universitetą dėstyti biologijos.

1943 metais, kai gestapininkai uždarė universitetus ir darbas buvo tęsiamas pogrindžio sąlygomis, dr. Garmus laukė arešto ir koncentracijos stovyklos. Nuotaikos buvo biaurios. Vieną kartą jis man pasakė, prisiminęs seną pažadą:

— Ar nemanytumėt kur plaukti baidare? Mielai norėčiau dalyvauti, išsisklaidyti, nors trumpam išnykti iš Kauno.

Taip, mes tokią kelionę planavom, nors tuo metu ji atrodė gan rizikinga. Pasikvietėm būrelį jaunimo, radom susisiekimo priemonę ir nuvykom prie Rubikių ežero. Čia radom nepaprastai nuoširdžius ir vaišingus augštaičius, jokių žymių okupacijos ar pavojų. Per kelias neužmirštamas dienas atsigavome pas buv. mūsų studentus ir nutarėm plaukti iš Anykščių į Kauną: tai buvo mūsų paskutinė kelionė Lietuvos vandenimis. Ji puikiai pasisekė, kaimas buvo nuostabiai ramus, tik ūkininkai būdavo terorizuojami įvairių desantininkų ir kitų "partizanų". Iš tos kelionės išliko serija spalvotų nuotraukų. Vienoje jų ties Puntuku matome ir dr. Garmų, basą, nes taip būdavo plaukiama baidarėmis .

Tremtis ir emigracija

Dr. Garmus negalėjo likti Lietuvoje ir laukti naujos okupacijos. Tragiškom aplinkybėm jis pasirinko bėgimą į Vakarus, palikęs dalį šeimos Lietuvoje. Patekęs į JAV, daktaras buvo per senas pradėti gyvenimą iš naujo. Tačiau ir čia jis nepalūžo. Ilgą laiką jis dirbo knygnešio darbą, platindamas knygas. Pagaliau gavo sunkų darbą savo specialybėje, budėjimą ligoninėje naktimis. Nežiūrint visų sunkumų jis stengėsi būti optimistas. Tiek daug patyręs ir iškentėjęs per ilgą savo gyvenimą, jis vis tikėjosi grįžti prie Nemuno pakrančių...

Daug paplūdimų

Chicagos miestas turi paplūdimius, išsitiesusius net per 22 mylias. Karščiuose maudosi daug tūkstančių žmonių, kad kaikur sunku net ir su mašina privažiuoti.

Stovykla vienai dienai

Chicagos parkų vadovybė su daro sąlygas šeimoms ar ir vieniems jaunuoliams suruošti vienos dienos stovyklavimą. Ieškant vietos galima informacijų gauti pašaukus telefonu Recreation Division, Chicago Parc District, HArrison 7-5252.

Dar dvi savaitės koncertų parke

Grant parke dar turėsime dvi savaites koncertų atvirame ore. Jų sezonas baigsis rugpjūčio 14 dieną. Šią savaitę koncertai bus trečiadienį, penktadienį — simfoninė programa, vadovaujant J. Rosenstockui, dalyvaujant pianistui J. Lateiner. Šeštadienį ir sekmadienį J. Rosenstokui vadovaujant bus išpildomi Mozarto veikalai ir ištraukos iš Strausso "Rosenkavalier"; dalyvaus taipgi sopranas W. Spence, koloritūrinis sopranas L. Hurley, mezzo sopranas Frances Bible.

Sekančią savaitę, rugpjūčio 10 d., vadovaujant J. Rosenstockui, bus išpildyta simfoninė programa, dalyvaujant violinistui H. Kolberg. Šeštadienį, rugp. 13 d. ir sekmadienį, rugp. 14 d., bus išpildoma opera "Tosca", diriguojant J. Rosenstockui. Koncertų pradžia — 8 v. v.

Didieji bankai

Amerikos bankininkų žurnalas paskelbė sąrašą dešimties didžiausių bankų JAV-se. Jų tarpe šeštą ir devintą vietą užima du didžiausi Chicagos bankai: First National bankas, turįs, $2,569,410,558. Didžiausias JAV bankas yra Bank of America National Trust & Savings association, San Francisco, su kapitalu $8,390,597,004.

Taip gyvena ruoniai

Ruonių patinai turi nuo 20 iki 100 patelių. Didieji ir stiprieji ruonių patinai tas pateles užsikariauja ir laiko tam tikroje dalyje prieplaukos, neprileisdami kitų patinų.

Kartais jaunas stipresnis patinas užpuola seną patiną. Jeigu jaunasis laimi, jis perima haremą, o senis patinas turi eiti gyventi su viengungiais.

Jei parduoti kas patinka,
Neskubėk tuoj į rinką.
Siūlau gerą patarimą —
Tuoj į Draugą duok skelbimą

— o —

Gerai žinau lyg poterius,
Kas do dalia dalužė . . .
Vai kas mane nugirdė,
Ar tujen, ar gegužis?

A. Miškinis

AUŠROS VARTŲ

mūsų Vilniaus šventovės, istoriją bei padavimus,

— Maironio, P. Vaičiūno, A. Mickevičiaus, B. Brazdžionio, M. Gustaičio, J. Vaičiūno ir kitų poeziją apie juos

bei maldas

rasite kun. dr. J. Prunskio knygutėje "Aušros Vartai".

Užsakymus su pinigais siųskite:

DRAUGAS
2334 So. Oakley Ave.
Chicago 8, Ill.

Motina gelbsti sūnų iš komunistų

Dienraštis "Sun-Time" parūpino kelionę į Washingtoną čikagietei Addie Rigney. Ji yra motina komunistų kalinamo misionieriaus H. W. Rigney. Senutė jau turi 77 m. amžiaus. Washingtoną ji pasiekė pasiryžusi pasikalbėti su ambasadoriumi Alexis Johnson, kuris sekančią savaitę Genevoje derėsis su Kinijos astovu. Motina prašys, kad būtų išlaisvintas jos sūnus, dabar kalinamas Kinijos raudonųjų.

Yra žiežirbų tamsos rate, —
Yra laisvės kalinio kiaute, —
Yra lobio elgetos turte.

J. Baltrušaitis

— **Tulžies akmenėliai** dažniau skundžiasi moterys, negu vyrai.

MAŽŲJŲ MALDOS

Tekstas paruoštas žinomo pedagogo kun. prof. S. Ylos. Spalvotas iliustracijas pritaikė dailininkas P. Augius. Gražus kietas paauksuotas įrišimas. Kiekvienas vaikas norės šios maldaknygės. Kaina tik $1.25.

Siųskite užsakymus

DRAUGAS
2334 So. Oakley Avenue
CHICAGO 8, ILL.

DR. JUZE ir KĘSTUTIS AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2300 West 51 Street
Val. — pirm. ir antr. 10 iki 12 ryto; 2 iki 4 ir 6 iki 9 popiet; ketv. ir penkt. 2 iki 4 ir 6 iki 9 popiet; šešt. 10 iki 2 popiet.
Ofiso tel. PRospect 6-1795
Rez. tel. GRovehill 6-5603

Tel. ofiso HE. 4-6699, rez. PR. 6-7333
DR. ANTANAS ALEKNA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL.: 1—4 ir 6—9
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. p. p., išskyrus ketvirtad. ir sekmad.

DR. ANNA BALIUNAS
Akių, ausų, nosies ir gerklės ligos
— Pritaiko akinius —
6322 South Western Avenue
Valandos: Antradieniais ir penktadieniais nuo 7 ligi 9 val. vak. Šeštad. nuo 10 ligi 12 ir nuo 1 ligi 3 v. p. p. Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telefonas: PR. 8-3229
Rez. telef. WAlbrook 5-5076

Tel. ofiso AR 6-0161; rez. GR 2-0203
DR. JUOZAS BARTKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
NORTHWEST MEDICAL CENTER
2336 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill.
Val. 12:30 - 3:30, 6 - 9 p.p pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad.; 11 v. ryto iki 2 val. p.p. šeštad. Tik susitarus trečiadieniais.

DIENRAŠTIS MĖNESIUI NEMOKAMAI!

Didelis šių dienų įtempimas, karo ir kitos galimybės verčia visus atsidėjus sekti kasdienius įvykius. Tam reikalui dienraštis darosi būtinybė.

Šiais metais sueina 50 metų kaip iškovota spaudos laisvė. Tas jubiliejus tebūnie minimas šūkiu: kiekvienuose lietuviškuose namuose "lietuviškas" laikraštis, o šiuo metu — lietuviškas dienraštis. Dienraštis "Draugas", pats švęsdamas 40 m. sukaktį nuo įsikūrimo Chicagoje, daro iš savo pusės auką: naujiems skaitytojams siųsime dienraštį per mėnesį laiko nemokamai, tik malonėkite atsiųsti adresą savo ar kito kurs tuo interesuojasi.

"Draugas" yra sutelkęs arti 1,000 bendradarbių, korespondentų ir informatorių, kas šeštadienį duoda mokslo, meno, literatūros priedą, turi specialius skyrius: moterų, jaunimo (ateitininkų, skautų, studentų), sporto, sveikatos patarėją; kasmet duoda $1,000 premijos geriausiam romanui ir paskiau atkarpoje spausdina [illegible] kūrinius.

"Draugas" turi savo bendradarbius Kanadoje, Kolumbijoje, Venecueloje, Brazilijoje, Argentinoje, Čilėje, Švedijoje, Belgijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Italijoje, Prancūzijoje, net ir Australijoje.

Imdami nemokamai "Draugą" mėnesiui Jūs nieko neįsipareigojate, o turėsite progos susipažinti su geriausiu lietuvišku dienraščiu. Jei "Draugo" dar neskaitote, atsiųskite savo adresą, o taip pat adresus savo pažįstamų, kurie jo dar neskaito ir mes per mėnesį laiko „Draugą" siusime be užmokesčio.

DRAUGAS
2334 South Oakley Avenue
CHICAGO 8, ILLINOIS

Tel. ofiso PR 8-1717, rez. RE 7-7868
DR. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 Street
Kasdien 1—3. Vakarais 7—8, tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiandien. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

DR. VL. BLAŽYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6—8 val. vak. Šeštadieniais 2—4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Telef. ofiso LAfayette 3-6048
Rez.: WAlbrook 5-3048

Tel. ofiso HE. 4-5849, rez HE. 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvir., penkt. 1-4 ir 7-9, antr. 1-5, treč. ir šešt. pagal sutartį.

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6317 South Western Avenue
Chicago 29, Ill.
Pasimatymai pagal sutarties
Telefonas REpublic 7-4900
Rezidencija: GRovehill 6-8161

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet Trečiadieniais pagal sutartį
Ofiso tel. VIrginia 7-0036
Rezidencijos tel. BEverly 8-8244

Tel. ofiso VIrginia 7-0600, rez. REpublic 7-6867
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Avenue
Kampas Archer ir California Ave.
VAL.: 2—4 ir 6—8 v. p. p.
Šeštadieniais 2—7 val. p. p. išskyrus sekmadienius
ATOSTOGOSE IKI RUGP. 7 D.

Tel. ofiso ir rez. WAlbrook 5-3388
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS,
2624 W. 71st St.
Kampas 71st ir Talman Ave.
Val.: Nuo 7 iki 9 vak. Sekmadieniais tik susitarus.

Ofiso telef. INterocean 8-7654
Buto telef. INterocean 8-8738
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 10756 So. Michigan Ave.
Val.: Kasdien 9—12 val. ryto, 1—4 ir 6—8 v. vak., išskyrus trečiadienį. Šeštad. 10 — 3 v. Kitu laiku susitarus.

Ofiso telef. YArds 7-1166
Rezidencijos — STewart 8-4511
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-ta gatvė)
OFISAS UŽDARYTAS IKI TOLIMESNIO PRANEŠIMO.

Ofiso GRovehill 6-4020
Rez. HIlltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javois
(JOVAIŠAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
Val. 2—4 p. p. ir nuo 7—9 v. vak.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel. ofiso PR. 6-3838, rez. RE. 7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL. kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta

GRovehill 6-1595
DR. ALDONA A. JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius.
2422 West Marquette Rd.

DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
1407 S. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ryto ir 5-8 val. vak. Šeštadieniais 10-2.
Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381

Telefonas REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL. 1—4 popiet, 6:30—8:30 vak. Uždaryta trečiad. ir šeštad. vakarais

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1—3 v. ir 6—8 v. vakare. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet
Butas 1526 So. 49th Ave.

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia, šaukite KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12-2:30 v. Vak. pirm., antr., ketvirt. 6-8:30 v. Trečiadieniais tik susitarus

REMKITE dienr. "DRAUGĄ"!

DR. IRENA KURAS
(Gydytoja ir Chirurgė)
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
7156 South Western Avenue
(MEDICAL BUILDING)
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. popiet.
Ofise tel. RE. 7-1168
Res. tel. WAlbrook 5-3765

Tel. ofiso YA. 7-5557, rez. RE. 7-4966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30

Tel. ofiso GR. 6-5399, PR. 6-4732
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGINĖS LIGOS
2423 West 63rd Street
(Kampas 63rd ir Artesian)
VAL. 2—4 p.p. ir nuo 6—8 v. vak. Vasarą iki Labor Day šešt. uždaryta Trečiad. ir sekmad. uždaryta

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
10748 South Michigan Avenue
Val.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v., išsyrus trečiad. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. popiet.
Tel.: Ofiso — PUllman 5-6766
Buto — ENglewood 4-4979

Ofiso ir buto tel. HEmlock 4-5815
DR. A. NARBUTAS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
6757 South Western Avenue
Valandos: pirmad., trečiad., ketvirt., penkt. 6:30—8:30 v. vak. Antrad. 10—12 val. ryto Šeštad. 2—4 p. p. Kitu laiku pagal susitarimą.

DR. ALBINA PRUNSKIS
DR. VLADAS PRUNSKIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
3259 South Halsted St.
Kasdien 3—6 val. vak. Šeštad. nuo 1—5 val. vak.
Kitu laiku pagal susitarimą
Telef. VIctory 2-1484. Resid. 2257 W. 23rd PLACE, tel. FRontier 6-5941

Ofiso telefonas — BIshop 7-2525
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Acenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2 iki 9 val. Trečiad. ir sekmad. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Telef. REpublic 7-2290
SPECIALYBĖ CHIRURGINĖS IR ORTOPEDINĖS LIGOS
2435 West 69th Street
Val. kasdien 10—12 ir 5—8 val. vak. išskyrus pirmad. tik nuo 5 iki 8 v.v Šeštad. 10-12 v. Kitu laiku susitarus

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis: pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
4455 So. California Ave., Chicago
Šaukite YArds 7-7381
Priima: vakarais 6 iki 9; šeštad. 10 val. ryto iki 4; trečiad. ir sekmad. tik susitarus.

Tel. ofiso CLiffside 4-0253, rez. GR. 6-8876
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. Ashland Ave. (kamb. 211)
Pirmad., antr., ketv. ir penk. 6:30—8:30 val. vakare
Šešt. nuo 2 iki 4 popiet.
Rez. 8053 S. Campbell Ave.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL. nuo 2—4 ir 6—8; trečiad., šeštad. ir sekmad. tik pagal sutartį.
Tel. ofiso YA 7-4787, rez. PR 6-1930
Jeigu neatsiliepš viršminėti telefonai, šaukite MIdway 3-0001

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rezid. telef. GRovehill 6-0617
Valandos: 1—3 p. m. 7—8 p. m. Penktadienį tik popiet.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Ofiso tel. CLiffside 4-2896
Rezidencijos: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
Kampas 47th ir Hermitage
Val.: nuo 2 iki 4 ir 6 iki 9 v. vak. Šeštad. nuo 2 iki 6 val., išskyr. sek.

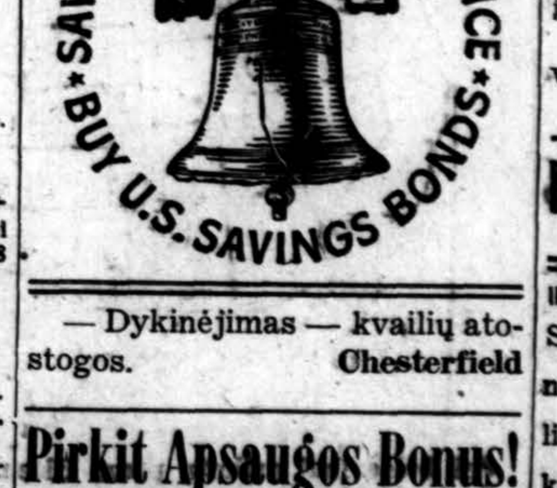

— Dykinėjimas — kvailių atostogos. Chesterfield

Pirkit Apsaugos Bonus!

DR. FL. TALLAT-KELPSA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5002 West 16th Street
Val.: kasdien 5-8, šeštad. 1-3
Telef. TOwnhall 3-0959
2534 West 68th Street
Val.: tik iš ankstо susitarus
Telef. HEmlock 4-7080, neatsakius skambinti CEntral 6-2294

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR SPEC. MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rezid.: 2410 W. 51st St.
Telefonas PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm. 8—10 v. v. Antr., Treč. ir Penkt. 6—9 v. v. ir Ketv. ir Šeštadieniais 2-4 val. popiet.

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. PR 6-8484
DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGINĖS LIGOS
6255 South Western Avenue
Val. 2—4 ir 7—9 v. p. p. Šeštadieniais 2—4 val. p. p. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta.

Tel. ofiso: DAnube 6-1125
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 South Halsted Street
Val. 1 iki 4 v. p. p. ir 6—8 v. vak. Šeštadieniais 1—4 v. p. p.

YArds 7-3526 YArds 7-7410
DR. J. G. VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4038 So. Archer Ave.
Val.: kasdien 6:30—8:30, šešt. 4—6

Tel. ofiso PRospect 6-9400
Rezid. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(Vaškevičiūtė)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 South Kedzie Avenue
Val. kasdien 1—3 p. p. ir nuo 6—8 v. vak. Šeštad. 1—4 p. p. Trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.

Tel. ofiso VIctory 2-1581, rez. VIctory 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 West 31st Street
Kampas Halted ir 31-mos gatvių
Priėmimo valandos: 2—4 p.p. ir 6—8 v. v. Šeštad. 2—4 val. popiet

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL. nuo 2 iki 4 p. p.; 6 iki 8 vak.
Treč. ir šeštad. pagal sutartį

Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6659
DR. P. Z. ZALATORIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL. 11 v. r. iki 3 p. p.; 6—9 v. v.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas - Protezistas
Aparatai-Protezai, Med. Bandažai. Spec. pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t.t.
VAL.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PRospect 6-5084

DR. ATKOČIUNAS
DANTŲ GYDYTOJAS
ATOSTOGOSE IKI
15 D. RUGPJŪČIO

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

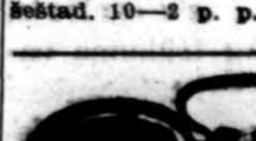

Tel. YArds 7-1829
Pritaiko akinius
Kreivas akis ištaiso
Ofisas ir akinių dirbtuvė
756 West 35th Street
Val. nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiad. nuo 10—12; penktadienį 10—8, šeštad. 10—2 p. p.

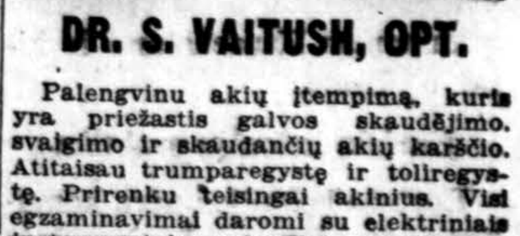

DR. S. VAITUSH, OPT.
Palengvinu akių įtempimą, kuris yra priežastis galvos skaudėjimo, svaigimo ir skaudančių akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliregystę. Prirenku teisingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais rodančiais mažiausius trūkumas. Speciali atyda kreipiama į mokyklos vaikus.
4712 So. Ashland Avenue
Val. 10:30—7 v. v., šeštad. 10:30—4 sekm. ir treč. uždara

Remkite dien. Draugą!

Skelbtis "DRAUGE" apsimoka, nes jis yra plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, o skelbimų kaina yra prieinama visiems.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

2334 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill. Tel. Virginia 7-6640; 7-6641; 7-6642

Entered as Second-Class Matter March 31, 1916, at Chicago, Illinois Under the Act of March 3, 1879.

Member of the Catholic Press Ass'n
Published daily, exept Sundays, by the Lithuanian Catholic Press Society

SUBSCRIPTION RATES
$8.00 per year outside of Chicago
$9.00 per year in Chicago & Cicero
$8.00 per year in Canada
Foreign $11.00 per year.

PRENUMERATA:	Metams	½ metų	3 mėn.	1 mėn.
Chicagoj ir Ciceroj	$9.00	5.00	$2.75	$1.25
Kitur JAV ir Kanadoje	$8.00	$4.50	$2.50	$1.00
Užsienyje	$11.00	$5.50	$3.00	$1.35

Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

KUR NUVES DIDYSIS BANDYMAS?

Genevoje keturi pasaulio didieji palietė opiuosius pasaulio reikalus, bet jų nesvarstė iš esmės. Didieji tik skaidrino orą tolesniem pasitarimam. Genevoje didieji daugiau ar mažiau įsitikino, jog abi pusės nori taikos, nori palengvėjimo. Didieji Genevoje kiek nuplovė visą pokario dešimtmetį liejamą šaltojo karo prakaitą. Bet šaltasis karas dar nebaigtas. Jis eis toliau, tik kiek švelnesnėm formom, kol užsienių reikalų ministeriai spalių mėn. pasitarimuose jį dar labiau sumažins, jei sovietai ir konkrečius klausimus svarstant parodys didesnį bendradarbiavimo norą. Didieji Genevoje pradėjo didįjį bendradarbiavimo bandymą. Kur tas bandymas nuves, paaiškės tik tolesnėse konferencijose. Principinių pasitarimų pasekmėmis abi pusės patenkintos. Bet kelias į bendradarbiavimą dar ilgas ir sunkus. Konkretūs klausimai turi daug sunkumų ir pavojų.

LIGŠIOLINIS SOVIETŲ NUSISTATYMAS

Stewart Alsop rašo, jog pagrindinis sovietų nusistatymas buvo neleisti Vokietijai apsiginkluoti. Visą pokario metą vakaruose buvo tikima, jog sovietai geriau pasirinktų karą, jei Vokietijos apginklavimas būtų neišvengiamas. Antrojo pasaulinio karo metu išgarsėjęs anglų generolas Earl Wavell sakęs, jei jis būtų sovietų kariuomenės štabo viršininkas, tai Vokietijos apginklavimo atveju jis patartų savo vyriausybei kariauti. Ar šitoji mintis buvo teisinga? Ar ji tebegalioja sovietų apsisprendime ir dabar?

Mes tik esam stebėtojai, jog Vakarų Vokietijos apginklavimo momentas jau atėjo. Tuo tarpu tik vienos Vakarų Vokietijos, ir jai leidžiant sudaryti tik pusės miliono kariuomenę. Bet pirmieji žingsniai patys sunkiausi. Mes taip pat esam stebėtojai, jog Genevoje buvo visu aiškumu iškeltas ir Vokietijos suvienijimo klausimas. Vokietijos klausimo didysis sprendimas artėja nesulaikomai. Didieji suvažiavo į Genevą pasitarti, kad Vokietijos klausimo sprendimas nevirstų pačia didžiausia baime.

KELIONĖ Į MASKVĄ

Jau beveik tikra, jog Vakarų Vokietijos kancleris dr. Adenaueris rugsėjo mėn. vyksta į Maskvą sovietų kvietimu. Maskva norėjo matyti Vakarų Vokietijos kanclerį dar prieš Genevos didžiųjų susitikimą, kad Genevoje galėtų aiškintį, jog sovietų-vokiečių pasitarimai yra eigoje. Bet Adenaueris buvo atsargus. Jis pasirinko vėlesnę datą, kad pirmas išgirstų sovietų žodį per kitus, kad geriau suformuluotų Vakarų Vokietijos laikyseną.

Sunku spėti sovietų laikyseną derybose su Vakarų Vokietija. Yra manančių, jog sovietų laikysena bus kieta. Sovietai bandys delsti. Jie gali duoti suprasti, jog galimas vokiečių belaisvių paleidimas, jei Vakarų Vokietija neskubės Vokietijos sujungimo klausimo kelti. Sovietai sutiks svarstyti ir Vokietijos suvienijimo klausimą, jei Vokietija atsisakys apsiginklavimo. Kancleris Adenaueris iš anksto sovietams pareiškė, jog jo kelionė į Maskvą nereiškia Vokietijos žemių išsižadėjimo rytuose. Vakarų Vokietija ne tik nori sujungti savas žemes, kurias valdo sovietai, bet savo teritorijos dalimi skaito ir tuos plotus, kuriuos Potsdame sąjungininkai perleido Lenkijai valdyti, kurias dabar Lenkija laiko savo nuosavybe.

Sovietų-vokiečių pasitarimų perspektyvos nėra didelės. Austrijos pavyzdys bus sunkiai pritaikomas.

VĖL RINKSIS DIDŽIOSIS GALYBĖS

Spalių mėn. Genevoje vėl renkasi didžiųjų galybių užsienių reikalų ministeriai. Jie svarstys konkrečius klausimus. Pirmoje eilėje Vokietijos sujungimas ir Europos saugumas. Anglija perša savo planą, kurio smulkmenos dar nežinomos, bet kuriuo numatomas visos Vokietijos suvienijimas, buferinių valstybių tarp rytų ir vakarų sudarymas ir penkių didžiųjų galybių paktas, kurio nariu būtų ir suvienyta Vokietija.

Kadangi didžiųjų galybių pirmasis tikslas ne pavergtųjų išlaisvinimas, bet pastovesnės taikos ir bendradarbiavimo sudarymas, Vokietijos reikaluose galimas kompromisas. Sovietai už Vokietijos suvienijimą, jei jie su tuo sutiks, reikalaus didelės kainos. Ar vakariečiai sugebės atsispirti? Anglija didelis ir patyręs kompromisų meisteris. Laisvosios Europos tautos siekia tik taikos. Bet kokia taikos kaina Europai nėra baisi. Amerikos prezidentas kalboje į tautą įspėjo, jog norint gauti, gali tekti kiek ir nusileisti. Kompromiso pavojus didelis pavergtiesiems. Gali būti daug gundymų sujungti Vokietiją pavergtųjų Europos kraštų kaina — sutinkant su dabarteinėmis Europos rytų sienomis.

Tas pavojus didėja ir todėl, kad didžiosios galybės taikos tvarkymą ima į savo rankas, aplenkdamos Jungtines Tautas, kurios kaip tik prieš 10 metų buvo sukurtos taikos palaikymui ir mažųjų apsaugai.

St. Daunys

Apžvalga

Spaudoj ir gyvenime

DR. Juozas Daugalis

JAV KATALIKAI IR BENDRUOMENĖ

Amerikos lietuvių kunigų žurnalas "Lux Christi" gabiai redaguojamas kun. dr. V. Rimšelio, įsidėjo specialų straipsnį "Katalikų vaidmuo Bendruomenėje". Jo autorius (Vincas Juronis(pažymi, kad dabar JAV-se lietuviai turi 123 parapijas, kuriose dirba apie 300 lietuvių kunigų, o su vienuoliais lietuvių kunigų šiame krašte yra apie 650. Daugumoje parapijų (apie 70) veikia lietuvių mokyklos. Jose dirba apie 800 seselių mokytojų ir jose auklėjama daugiau kaip 20,000 vaikų. Toliau autorius labai teisingai pabrėžia:

— Mūsų parapijos turi švenčią pareigą išsilikti lietuviškomis ilgiausiems laikams. Kas tik gali prailginti, praturtinti ir pagyvinti jų gyvenimą, mes neturime atsisakyti išbandyti ir realizuoti. —

Pasidžiaugęs, kad parapijos yra susidariusios centrais, apie kuriuos sukasi tremties lietuviškasai gyvenimas, autorius pažymi, kad Lietuvių Bendruomenė kaip tik bus gera talkininkė lietuvybės pulsą tremtyje išlaikyti. Dėl to šiam reikalui jaučiamas katalikų palankumas:

— Bendruomenės idėja tremtyje buvo paskleista katalikų veikėjų. Ją gynė kongresuose ir suvažiavimuose. Trys Katalikų Federacijos kongresai Bendruomenei pritarė. Keturi Kunigų Vienybės seimai priėmė palankias rezoliucijas. Mūsų centralinių organizacijų suvažiavimai taipgi organizavimą gyrė. —

DAUG INFORMACIJŲ

Žurnalas "Lux Christi", sutraukęs visą eilę gerų bendradarbių, šalia vertingų straipsnių duoda daug informacijų. Pvz. naujame savo umeryje skiria apie 40 puslapių įvairiausioms smulkioms žinelėms apie katalikų gyvenimą visame pasaulyje.

Pažymėtina, kad Jonas Rimašauskas šiame numeryje duoda aprašymą gyvenimo ir kančių velionio, bolševikų iškankintojo kan. Antano Petraičio.

IR VIENUS REMTI, IR KITŲ NEPAMIRŠTI

Džiugu, kad mūsų visuomenė taip prielankiai remia Vasario 16 gimnaziją. Tai svarbus reikalas. Tačiau tame gražiame darbe mums neturi būti posūnių. Turime ir kitą gimnaziją tremtyje — T.T. Salezičių, Italijoje. Ir tenai mokosi neturtingiausieji tremties mokslei viai. Daugelis jų ruošiasi dirbti kaip auklėtojai, kunigai, kiti — kaip amatininkai atgimusioje Lietuvoje, kur bus taip reikalinga išrauti bolševikų pasėtas raugas tarp mūsų jaunuomenės. Jie negali būti mūsų užmiršti. Jie taipgi nusipelno mūsų simpatijas. Jų adresas: Instituto Salesiano Lituano, Castelnuovo Don Bosco (Asti), Italy. Pažymėtina, kad ši gimnazija net ruošia būsimuosius spaudos darbininkus ir jau yra išleidusi visą eilę vertingų lietuviškų knygų.

KODĖL BOLŠEVIKAI BIJO PARODYTI LIETUVĄ?!

Maskvos agitaciniai leidiniai "Laisvė" ir "Vilnis" dažnai mėgsta susiriesdami rėkti dėl buvusios, anot jų, smetoninės diktatūros. Betgi tais laikais lietuviai turėjo laisvę ir iš Lietuvos atvažiuoti į JAV, ir iš čia į Lietuvą važiuoti. Dabar— tie Maskvos propagandlapiai įstengia daug primeluoti apie gerovę rusų okupuotoj Lietuvoj, o Lietuvos parodyti—bijo. Kodėl raudonieji nesuorganizuoja kad ir vietinių komunistų ekskursijos į Lietuvą? Net savaisiais nepasitiki. Bijo jiems Lietuvą parodyti. Per daug skriaudos Lietuvos žmonėms daroma, nori ją nuslėpti.

MOKO ŪKININKAUTI

Š. m. birželio 24 dieną per Vilniaus radiją buvo patariama "mokytis iš brolišku respublikų pirmūnų patyrimų". Po šio pranešimo buvo perskaitytas Lietuvos, Latvijos ir Estijos žemės ūkio darbuotojų pasitarimo dalyvių kreipimasis į visus žemės ūkio darbuotojus. Šiame kreipimosi buvo pareikšta, jog Pabaltijo žemės ūkio darbuotojai yra "sukaupę didelį patyrimą vystant gyvulininkystę".

Taigi bereikalingas pirmasis patarimas — mokytis iš brolišku respublikų. Jau pirmaisiais Sovietų okupacijos metais kiekvienas bolševikas įsitikino, kokia nepalyginama ūkinė pažanga Lietuvoje. Tik sovietinė sistema sugriovė Lietuvos ūkį ir dabar nuolat kalba apie jo klestėjimą, o pagrečiui pataria kelti žemės ūkio našumą. Jei iš tiesų tasai ūkis klestėtų, betikslės kalbos būtų apie ūkinio našumo kėlimą. Toliau Pabaltijo žemės ūkio darbuotojai sako: "Mūsų svarbiausias uždavinys — duoti šaliai kuo daugiau pieno, sviesto, mėsos ir ypač kiaulienos"... Kitais žodžiais betariant, į kolchozus suvarytas lietuvis skatinamas dar daugiau dirbti, kad pavergėjas galėtų daugiau Lietuvą apiplėšti, kad sočiau gyventų Lietuvos okupantas.

Sovietinės pagyros nesiderina su tikrove. Palyginus Lietuvos laisvės metą, sukolchozintas Lietuvos ūkis žymiai sumenkęs, tai galima suprasti iš tų pačių Vilniaus radijo pranešimų.

Štai kaip mechanizuotai dirbama

Neseniai per Vilniaus radiją atvirai pakalbėjo vieno kolchozo pirmininkas. Jis papasakojo, kaip ir kas kolchoze dirbama. Kolchozas pasirodo turi dvi pjaunamąsias mašinas. Viena veikia, o kita dar nesuremontuota. 25 vyrai išėjo šienauti su dalgiais. Be to, kolchozas turi 15 arklinių grėblių.

Kokia bus darbo sparta ir kada tie 25 vyrai ir viena arklinė mašina nušienaus per du šimtu ha pievų ir dobilų — pranešėjas nepasakė. Tačiau patiektoji informacija itin būdinga dėl to, kad ji atskleidžia sovietines pagyras apie neprastą kolchozų mechanizaciją.

9 miliardai markių ginklavimuisi

Vak. Vokietijos finansų ministeris Fritz Schaeffer paskelbė, jog karinis biudžetas ateinantiems metams nebus padidintas.: tik 9 miliardai markių tenumatoma apsiginklavimui. Iš 5,2 miliardų apsigynimo biudžetui 1955—1956 m., galimas dalykas, ne visas kreditas bus išnaudotas, tad dalis pinigų liks kitiems biudžetiniams metams. Iš 9 miliarrų markių 4 miliardai bus skiriami JAV, Anglijos ir Prancūzijos divizijoms išlaikyti, kurios įeina į V. Vokietijos apsaugos planą.

— **Reumatinis drugys** greičiausiai sukelia nuolatinę širdies ligą.

PRADŽIUGINO KITŲ GYVENIMĄ

Trys pacientai Los Angeles ligoninėje buvo ligonių išrinkti, kaip daugiausia pradžiuginantys kitus apie juos esančius. Laimėjusieji yra Mr. Armstronger, Mrs. Smalley ir trimetis berniukas Lange. Juos vainikuoja aktorius Reagan ir jo žmona Nancy. (INS)

VEIKIME EFEKTINGAI

J. GAILĖNAS, Brooklyn, N. Y.

Kad esame įpareigoti visais būdais kovoti prieš komunizmą, nereikia nei aiškinti. Tačiau mūsų bandymai kovoti prieš šį mirtiną priešą dažniausiai būna labai neorganizuoti ir tuo pačiu neefektingi. Negeresnėje padėtyje ir kitos kovos priemonės. Šį kartą tačiau norisi sustoti ties vienu, paskutiniu metu panaudotu kovos būdu — piketavimu.

Molotovui lankantis šiame krašte, keliose vietovėse pačal tiečiai (džiugu pastebėti, kad daugumą beveik visose vietovėse sudarė lietuviai) piketavo tą garsų komunistą. Tačiau tos demonstracijos buvo nelabai sėkmingos. Daugiausiai dėmesio į piketus buvo atkreipta Omahoje, kurios demonstracija nuskambėjo plačiai per visą Ameriką. Kitur pikietai, ypač New Yorke, pasiekė tik dalinį efektą. O to rezultato priežastis — menka organizacija ir labai blogas mūsų susiklausymas bei pareigos jausmo pajutimas.

Štai New Yorke iš vakaro pradėta organizuoti pikietą, gi sekantį rytą uoste Molotovo išleisti susirinko tik keletas lietuvių. Garsusis New York Times dienraštis paminėjo, kad keli pabaltiečiai buvo atėję su plakatais. Pasirodo, kad iš tos saujelės idealistų 2 buvo iš Kanados atvykę, kiti 3 atvyko iš gretimos New Jersey valstybės, o pačių New Yorko lietuvių kaip ir nebuvo. Latviai visiškai pavėlavo ir tokiu būdu pikietas savo efekto neatsiekė.

Rengdami tokius pikietus turime atsiminti, kad pagrindinis uždavinys parodyti amerikiečiams, kad mūsų kraštas kenčia, kad mūsų žmonės kankinami ir žudomi. Ir to galime pasiekti, jei būsime gausingi, jei mūsų plakatai bus įvairūs, jei jų bus daug, jei su jais vaikščios ne keletas lietuvių, bet keli šimtai, tūkstančiai. Molotovas ar kiti komunistai patys žino, kad Lietuva okupuota, kad vyksta išvežimai; svarbu apie tai pranešti amerikiečiams. Bet patys pagalvokime koks efektas, jei tokio pobūdžio demonstraciją praveda tik keli. Prisimena šias eilutes rašančiam 1952 m. Amerikos rinkiminė kompanija, kurios metu Trumanas atvyko kalbėti į garsiusią negrų centrą Harlem, New Yorko mieste. Viename šone pasirodė trys komunistiniai plakatai. Ir šios demonstracijos tikslas nebuvo atsiektas — priešingai, kiekvienam, kuris juos matė, kilo tik juokas, kad keletas vaikėzų bando kažkokias kvailystes. Pajuto savo nesėkmingumą ir patys komunistėliai ir greitai iš aikštės pabėgo.

Panašus vaizdas gali kilti neinformuoto amerikiečio vaizduotėje pamačius ar paskaičius apie tokį įvykį. Ir liūdna, kad mes tepajėgiame tiek atsiekti. O esame daug pajėgesni. Štai tokiame New Yorke

(Nukelta į 4 psl.)

Taikos piligrimai

Portugalų valdomoje rytų Indijos dalyje — Goa — susidaro pavojus, nes ją nori atsiimti Indija. Melsdamas taikos, Goos patriarchas Jose Vieira Alvarez rugp. 13 d. pėsčias vadovaus piligrimų žygiui į Šv. Pranciškaus Ksavero šventovę.

Budistas laimina vienuolę

Į pranciškonių šv. Klaros vienuolyną Clevelande įstojo Lina Miriam Lee, atvykusi čia iš Hong Kongo ir gavo sesers Leticijos vardą. Jos tėvas, budistų tikybos, atsiuntė jai svei kinimus ir laiminimus, kaip savo, taip ir motinos bei jos šešių brolių — seserų vardu.

JURGIS GLIAUDA

RAIDŽIŲ PASĖLIAI

ROMANAS

49 tęsinys

— Ne ūkininkas tu; nesuvoki, kas ir kraitis. Ona ne plika.

— Man žmonės pinigus neša. Būsiu čia kaip Geimonas. Kas man ūkis. Aš turgadienį devynis rublius uždirbau. Ir visi čia.

Jis išplėšė piniginę iš kišenės ir parodė ją Vėtrai. Piniginėje buvo popieriniai pinigai: žalsvi ir oranžiniai.

— Mes tokiais nebuvome, — pasakė Vėtra.

— Jaunais tikrai buvote, — pareiškė Antanas. Jis palietė Vėtros petį. — Aš vascei sūnus būsiu.

Vėtra krunkštelėjo, kaip antis, ir išėjo iš kambario.

Netrukus jie išvažiavo. Nustebęs naktine važiuote Sartukas, nervinga ristele pasileido tamsumon. Tekiniai dardėjo gruodu. Iš tamsių augštybių byrėjo kietos, smulkios snieguolės, kaip kruopos. Pirmas, baigštus sniegas. Traukė lengvas ir šaltas vėjelis. Jie pakėlė apykakles.

NARAMI NAKTIS (TOLIAU)

Sartukas apsiprato su naktine kelione ir pradėjo bėgti lygia ristele, tinkama ilgam važiavimui.

Netrukus jaudinimosi ir kambario šiluma ėmė dingti veželvų kūnuose; šalančių laukų šerkšnas skverbėsi už drabužių. Paskubomis pasiimtas apdaras nešildė.

— Visdėlto ir šalta, — sunarnėjo Antanas. — Geriau pėsčiam.

— Kaip ir šalta, — sutiko Vėtra. — Apmesk kojas šienu.

Vėtros pypkės dūmai kuteno Antano nosį. Dūmai tie jam buvo malonūs. Kratė dar lengvas drebulys. Antanas susigaudė, tai ne šerkšnas, tai susitikimo su Ona šiurpuliukas.

— Ar toli? — paklausė jis tylinčio Vėtros. Jam ėmė atrodyti, kad Vėtra kažin ką sugalvojo, kad jis nežinia kur jį veža, kad tik stotų skersai kelio.

— Bus koks varstas, atsakė Vėtra. Vėl iš balso Antanas sugavo, kad Vėtra jam nuolankus. Vėl didelis šviesus džiaugsmas apėmė jį. Jis paėmė Vėtros ranką, ir suspaudė ją su meile.

— Prižadu, būsiu kaip sūnus, — prašnabždėjo Antanas.

Vėtra tylėjo. Tik vėliau ištarė:

— Naktis kaip banga; iškėlė mus ir neša.

Protarpiais jie ėmė nugirsti paskui juos smarkiai jojamų arklių kanopų bildesį. Gruodas atskambėjo, ir metė dundesį aplinkui. Sartukas bebėgdamas ėmė įsiklausyti į tų paskui juos jojamų arklių garsus, ir nervintis.

— Ee - hei! — pagaliau jie nugirdo iš tamsos.

Vėtra jau varė Sartuką sparčiau.

— Ee - hei! — vėl atskambėjo iš tamsos už jų.

— Tai... mums? — atsigrįžo į tamsą Antanas.

Vėtra varė Sartuką.

— Mes tuoj... šonan. — Ištarė jis šykščiai.

— Stok! — išsiplėšė iš tamsos rusiškas žodis.

Bet balsas lyg atitolo. Sartukas smarkiai bėgo ristele. Vežimas dardėjo gruodu; daužė ir kratė veželvas.

— Gal žandarai, — ištarė Vėtra. — Širyt, tai yra vakar, kratė mane. Nenoriu daugiau.

Bet juos veją, jų nepaleido. Kanopų kaukšėjimas vėl išsiveržė iš tamsos, ir visai netoli. Arklys už jų bėgo šuoliuodamas. Bet vis dar pro tirštą, miglotą nakties ūkaną nebuvo matyti besivejančių.

Kelias ėjo apsukui. Antanas pagalvojo, kad jie pasuko kitlink.

— Ee - hei! — vėl posūkis, ir nusikeikimas.

Staiga ištryško du skaičiai oranžiniai žybtelėjimai ir juos sudrebino šūvių griausmas. Tartum žemė susverdėjo — Sartukas pašoko piestu; ratai ir arklys nulėkė šonan nuo kelio, tartum virsdami į tamsią prarają. Vežimas apsivertė, Antanas ir Vėtra išlėkė ant pakelės krūmų, smarkiai, iki sąmonės netekimo, atsitrenkdami žemėn. Lyg sudrebėtų dangus ir žemė — Sartukas, virtęs į krūmą, sužvengė baisiu kentėjimo kupinu riksmu. Tai nebuvo žvengimas, bet riksmas, artėjąs į staugimą, pilnas augštų, cypiančių atgarsių.

Vėtra pašoko svyruodamas. Jis pribėgo prie arklio. Sartukas spardėsi vežėčiose, garsiai, kaip bugnan atsitrenkdamas kanopomis į vežimo priekį. Tamsoje ryškiai, kaip iškelta dangun kanuolė, buvo išsikišusi augštyn jo užpakalinė koja. Keldamas galvą nuo žemės, ir apnuoginęs dantis, arklys vėl paleido šiurpų, kentėjimo išspaustą riksmą.

Prie jų, su vis smarkėjančiu galopu, atlėkė du raiteliai.

— Kas tokie? — suriko balsas. — Stokite!

— Arklį nušovėt! — suriko įtužimo priepuolyje Vėtra. — Jūs, galvažudžiai! Arklį nušovėt!

Vėtra draskėsi prie arklio, nekreipdamas dėmesio į stražninkus.

Šie valandėlę sekė, kaip Vėtra ir Antanas muistosi prie užvirtusio arklio, nepajėgdami ką padaryti. Vežimas buvo apsivertęs, jienos sulaužytos.

(Bus daugiau)

"MOKSLININKŲ ŽODIS"

VLADAS MINGĖLA, Detroit, Mich.

Sovietų **Rusijos** pavergtieji kraštai ir juose gyvenantieji žmonės yra nesavarankiški, kadangi jie yra rusiškojo bolševizmo vergai. Ką jiem rusai įsako, ką jiems liepia tik tą jie gali daryti. Mes žinome, jog didžioji dalis lietuviškosios šviesuomenės apleido savo kraštą, gelbėdami savo ir šeimų gyvybę. Kurie tai padarė, neapsiriko, nes po didelio vargo, kurį teko pergyventi kariaujančioj Vokietijoj, 1945 m. vasarą suskambo taikos varpai ir pabėgėlių bei tremtinių minios laisviau atsikvėpė. Bet ir po to, mes lietuviai, negalėjome grįžti į savo, raudonosios armijos okupuotą, kraštą. Mes pasiėmėm amžinai keliaujančio žydo lazdą ir išėjome amžinon kelionėn į viso pasaulio kontinentus.

Po visą pasaulį pasklidę lietuviai suprato savo paskirtį ir ėmė skleisti visuose kontinentuose tiesos žodį apie bolševizmą, apie mūsų krašto okupaciją ir vykstančias deportacijas ten likusių žmonių, apie vykstančias nekaltų žmonių skerdynes. Visur imta reikalauti, kad Vakarų pasaulio vyriausybės pagaliau sustabdytų už geležinės sienos vykstantį genocidą.

Rusai-bolševikai visokiais melais stengėsi prikalbėti įvairių tautų pabėgėlius sugrįžti atgal "namo", kad po to, tuos gyvuosius ruporus, jie galėtų sunaikinti. Jie tik po karo buvo įsteigę prie įvairių stovyklų repatrijacinius bolševikinius lagerius. Jie vaikštinėjo patys po UNRROS stovyklas ir ragino greičiau apsigalvoti ir grįžti "namo", nes, esą, "Sovietinė Tėvynė" ten mūsų laukianti; net nusikaltėliai, esą, nebūsią baudžiami... Aukso kalnus tie sovietiniai agitatoriai klojo po mūsų kojom, bet grįžo tik mažytė suklaidintų tremtinių-pabėgėlių dalelė, kiti (1946 m. rugsėjo 30 d. UNRRA globojamose stovyklose lietuvių pabėgėlių gyveno 56,510), kaip tik stengėsi bėgti kuo toliau nuo to baisiojo bolševizmo teroro.

Vykstame Amerikon

JAV Kongresas išleido imigracijos įstatymą Public Law 774", kurį JAV prezidentas Harry S. Trumanas 1948 m. birželio mėn. 28 d. savo parašu patvirtino. Visų tautybių pabėgėlams (205,000) buvo atvertas kelias į JAV įvažiuoti be jokio atlyginimo už pervežimą per Atlantą laivais. Tuo įstatymu pasinaudojo 27,807 lietuviai.

Be to, reikia pažymėti, jog dar prieš šį įstatymą tam tikras kiekis lietuvių pasinaudojo Rusijos ir kitomis kvotomis ir atvyko Amerikon 1946 ir 1947 metais, pagal giminių "Affidavit of support" sudarytas garantijas.

Ir Kanada, Australija, Pietų Amerikos valstybės irgi plačiau pravėrė duris iš bolševikinio pragaro ištrūkusioms aukoms.

Kvietimai tęsiami

Bet rusai nesnaudė. Rusai siuntinėjo įvairius specialiai pabėgėliams pritaikintus spaudinius, brošiūras, laikraščius — kuriuose buvo prikalbinėjama grįžti į "laukiančią tėvynę". Net šiandien po 10 metų JAV ir kitur gauname laiškus ir telegramas — jie vis kviečia sugrįžti.

Tuo laiku 1948 m. Kaune — Valstybinė "Spindulio" spaustuvė išleido gana patrauklios išvaizdos knygelę, kurios išspausdinimo tikslas sugrąžinti atgal į bolševikų okupuotąją Lietuvą mokslininkus, šviesuolius, intelektualus. Tos knygelės redaktorius — K. Gasperavičius. Viršelis dail. D. Tarabildienės. Foto nuotraukos (10 Karpavičiaus, Stanišausko ir kitų. Technikinis redaktorius N. Smalstys. Korektorė R. Dvario naitė. Taigi toji knyga, apie kurią čia bus kalbama, buvo pavadinta "Mokslininkų žodis". Iš Maskvos įsakyta stengtis kuo didesnį pabėgusių inteligentų į užsienį skaičių sugrąžinti, kad jie vėliau būtų sunaikinti arba, geriausiu atveju, ištremti į Sibirą. Knygutė turi 72 psl. ir 10 iliustracijų.

Turinuyje randame:

"Lietuvių inteligentų atsišaukimas į karo audros išblaškytus tautiečius. Broliai ir seserys lietuviai. Įvairūs "redakcijos tarnai" nori visam laikui padaryti mūsų tautiečius-išeivius, žmonėmis be tėvynės, benamiais klajūnais, kad turėtų pigių darbininkų savo plantacijoms ir anglių kasykloms. Jus verbuoja agentai vykti į tokius kraštus, kur būsite jokių įstatymų neglobojami žmonės. Kapitalistai galės su jumis elgtis, kaip tinkami, panaudodami jus sunkiausiems darbams, kur dėl nepakeliamų sąlygų atsisako vykti net tų kraštų bedarbiai darbininkai".

Taip baisiai buvo bauginami inteligentai, kad jie geriau pasirinktų bolševikų okupuotą Lietuvą, kad geriau rezignuotų ir savo valia pasiduotų raudoniesiems budeliams sunaikinti. Jie toliau graudena, mus pabėgėlius, ir ragina netikėti "šmeižikų" skleidžiamais gandais, esą, grįžusiems gresią bolševikų valdžios persekiojimai. "Net vokiečių daliniuose tarnavusiems kareiviais arba karininkais, taip pat tarnavusiem vokiečių policijoj nebus nieko blogo daroma, jie galėsią laisvai gyventi ir dirbti bolševikų valstybės ir komunizmo gerovei" — taip bando įtikinti į laisvę ištrūkusius tautiečius.

Toliau toje knygutėje sakoma, jog "Ne tik vyrai nuo žmonų arba vaikai nuo tėvų nebūsią atskiriami, bet grįžtantieji turės teisę laisvai parsivežti visą savo turtą". Atrodo visi pabėgėliai, pagal tuos žodžius, turėtų į tą "laisvės ir rojaus" kraštą suskristi, suvažiuoti... Atrodo, pagal tą "Mokslininkų Žodį" net Raudonosios armijos dezertyrams nebūsią nieko daroma. Net ir labai pavėlavusiems žadama nieko nedaryti. Tačiau toliau, vis dėlto sakoma: **betgi būsią teisiami karo nusikaltėliai ir žmonės organizavę ir vykdę žmonių žudynes...**

Atsišaukimą pasirašiusieji

Toji knygelė ant gero popieriaus išleista ir pasirašyta net 125 asmenų, atseit tarybinių mokslininkų. Iš jų galiu keletą paminėti:

R. Antinis, — skulptorius; B. Abraitis, — profesorius; J. Acus-Acukas, — prof.; J. Banaitis; V. Baronas, — Vilniaus universiteto doc.; J. Bieliūnas, — Kauno konservatorijos prof.; B. Bučas, — dail., M. Bukša, operos dirg.; S. Čepulis, — Vilniaus u-to prof.; S. Čiurlionienė, — rašytoja; J. Dagys, — Vilniaus u-to doc.; J. Dambrauskas, muzikas; J. Dautartas, operos ir baleto chor meisteris; P. Galaunė, — Vilniaus u-to prof.; A.Graurogkas — Vyt. D. Kauno u. prof.; A. Gricius — rašytojas; J. Gruodis, — kompozitorius; A. Gučas, — Viln. u. prof.; A. Gulbinas, — Viln. u. doc.; N. Indrašius, — prof.; J. Indriūnas, — prof.; K. Jablonskis, — Viln. u. prof.; K. Jankauskas, — rašytojas; S. Jankauskas, — Viln. u. prof.; P. Jodelė, — prof.; I. Jonynas, — Viln. u. prof.; A. Kačanauskas, — Kauno konserv. prof.; P. Katilius — Viln. u. prof.; L. Kazokas, dail.; B. Kelčauskas, — operos baleto baletmeisteris; K. Korsakas, — rašytojas; J. Kupcinskas — prof.; O. Kurmytė, — aktorė; V. Kviklys, — Viln. u. doc.; A. Lastas — rašytojas; M. Lastauskienė, — Lazdynų Pelėda II, rašytoja; J. Lašienė, — Kauno u. doc.; R. Marijošius, — operos ir bale to solistas; N. Martinonis, Kauno konservat. prof.; J. Matiukas Kauno konservat. direktorius; J. Mazeika, — operos solistas; P. Mažylis, — Kauno u. prof.; J. Mikėnas, — skulptorius; Mykolaitis-Putinas, — poetas, Viln. u. prof.; V. Mosinskis — Kauno u. prof. V. Norkus, — dail.; P. Oleka — Kauno konservat. doc.; K. Petrauskas, — operos solistas; J. Prapuolenis, — dail.; Br. Pundžius, — skulptorius; A. Račiūnas, — kompoz.; K. Rackauskas-Vairas, rašytojas; kan. A. Sabaliauskas-Žalia Ruta, rašytojas; E. Simonaitytė, — rašytoja; V. Sirijos Gira (Liudo Giros sūnus) rašytojas; P. Slavėnas, — prof.; P. Snarskis, — prof.; A. Sodeika — operos solistas; St. Sodeika, — operos solistas; P. Šalčius, — Viln. u. prof.; K. Šalkauskas, — Viln. u. prof.; J. Šileika — dail.; J. Šimkus, — rašyt.; K. Šimonis, — dail.; P. Šivickis, — Viln. u. prof.; J. Talmantas, — rašytojas; P. Tarabilda — dail.; D. Tarabildienė, dailininkė; V. Taujenis, doc.; T. Tilvytis, — poetas; S. Usinskis, — dail.; Vabalas-Gudaitis, Viln. u. prof. K. Vasiliauskas, — Kauno u. prof.; A. Venclova, — rašyt.; Z. Žemaitis, — prof.; A. Zmuidzinavičius, — dail.; A. Žukauskas-Vienuolis, rašytojas; Alb. Žukauskas—rašytojas.

Iš 125 parašų pateikiau kiek labiau žinomus žmones dar iš Nepriklausomos Lietuvos laikų.

Nevykit į Aliaskos ledynus, grįžkite...

Be išvardintų parašų dar papildomai seka 13 atskirų straipsnių. Vieną iš jų parašė — J. Matulis, — tarybų Lietuvos akad. prezidentas ir prof. Jis savo straipsnyje tiek pasigiria akademijos "klestėjimu", jog pavyzdžiui neįtikėtinas skaičius akademikų dirba joje, butent: 400 žmonių. Įdomu, kad J. Matulis asmeniškai kreipiasi į šiuos mūsų mokslo vyrus profesorius: Skardus, Salys, Zubkus (miręs), Zubrys, Kolupaila, Kodaitis, Jakovickas, Puzinas ir kt. Tamulis pabrėžia jų trūkstamumą Tarybų Lietuvoje ir dar priduria: "Kam jūs blaškotės po svetimus kraštus neturėdami nei kur nei kam pritaikyti savo žinių ir sugebėjimų"... Jis ragina visus grįžti "namo".

Po Matulio rašo str. Juozas Žiugžda. Jis pasigiria, jog 1948 m. Lietuvoje jau buvo 3,200 prad. mokyklų; 218 progimnazijų; 121 gimnazija ir 9 mokytojų seminarijos. O augštąjį mokslą esą studijuoja 9,000 stud. Jis visus inteligentus ragina grįžti "namo". Visi esą gausią darbo pagal savo seną specialybę.

Po Žiugždos rašo Kazys Bieliukas. Jis aimanuoja, kad "išvietintiems" gresia fizinis ir dvasinis išnykimas. Jis sako, kad avantiūristai, parsidavėliai (kam?) agituoja važiuoti į Aliaskos ledynus arba į Brazilijos gyvatynus... Jis vėl pamini: "Kas kas, bet Jūs, kolegos — Kolupaila arba Puizinas, žinote, kaip buvo sunku dirbti mokslinį darbą Nepriklausomoje Lie-

(Nukelta į 5 psl.)

Veikime efektingai

(Atkelta iš 3 psl.)

bent 20 studentų, kurie tuo metu dar nedirbo, galėjo atvykti į pikietą, galėjo pusdienį tam reikalui pašvęsti ir šeimininkės. Ir jei būtų susirinkę 100—200 lietuvių, būtų pasiektas kitas efektas: nėra abejonės, kad garsieji laikraščiai būtų ir fotografijų atspausdinę, kurių dabar gi nebuvo.

Organizatorių kaltė čia tik dalinė. Jie visais būdais bandė pasikviesti talkininkų. Kaltas daugiausiai mūsų pačių nerangumas. Vienas tingisi keltis, kitam reikia eiti pirkinėtis, daugelis gi pabijojo, manydami, kad tai ne jų reikalas. Nesirūpino tuo reikalu ir mūsų politinės organizacijos. Paliktas tas darbas keliems individams. Liūdna, kad mes taip nerangūs savo tėvynės laisvinimo kovoje. Jau ir tautinė sąžinė atbuko tokiam reikalui. Tiesa, daugelis bandys pasiteisinti, kad maža laiko buvo pasirengti. Tačiau to paties laiko pakaktų, kad susirinktų šimtai mūsų tautiečių, jei kur nemokamai koks nors materialinis objektas būtų dalinamas ar teikiamos kokios lengvatos. Tam turėtumėme ir laiko ir noro,

Šie pikietavimai tebūnie mums visiems gera pamoka. Išnaudokime tokias progas ir išnaudokime jas efektingai.

JEWELRY

BUDRIK'S JEWELRY - PAPUOŠALŲ skyrius yra po tuo pačiu stogu kaip ir baldų krautuvė. Turi pilną pasirinkimą moderniškiausių Deimantinių žiedų, auksinių žiedų, plačiai garsinamų Benrus, Bulova, Elgin, Longines, Wittnauer ir Gruen laikrodėlių. Parker ir Schaeffer plunksnų. Community and Rogers 1847 ir Rogers Bros. Silverware. Kainos sumažintos, kad sumažinus prekes.

	Buvo	Yra
Deimantinis žiedas 14 K. 1/20 karata	$42	$21
Deimantinis žiedas. ¼ K.	75	37
6 deimantų sužiedotuvių žiedas	85	42
½ karato deimantinis žiedas Patrauklus žiedas su deimantais	200	98
1 karato deimantinis žiedas papuoštas su mažais deimantais	700	445
Bridal Set — sužiedotuvių žiedas ir šliūbinis žiedas	250	125

Šimtai deimantinių žiedų, iš kurių galite pasirinkti, — Brangių akmenų žiedai, auksiniai šliūbiniai žiedai, Signet žiedai (su raide) — visi už ½ kainos.

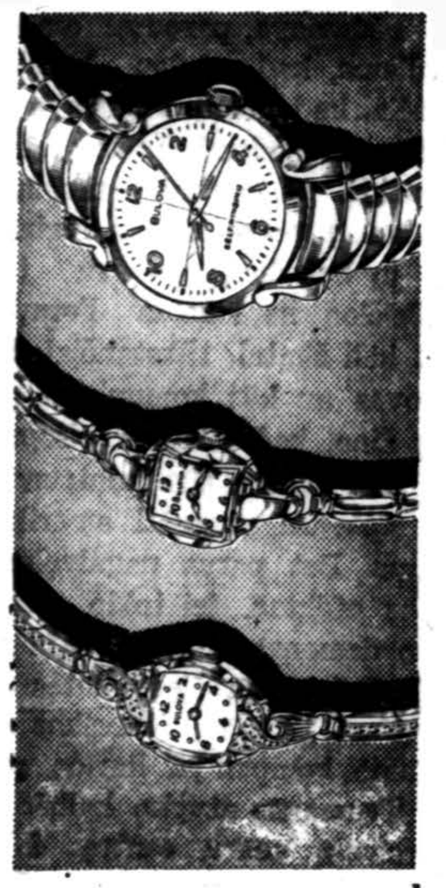

RANKINIAI LAIKRODŽIAI

	Buvo	Yra
Jeweled Wristwatches su "stretchable" apyrankėm	$7	$4
7 J. Moteriški rankiniai laikrodėliai, papuošti su brang. akmenais	20	8
Vyriški Rankiniai laikrodėliai su labai planu "jeweled level"	20	8
17 J. Vandens nesibijantis laikrodėlis	24	11
17 J. Gold Filled laikrodėlis	32	15
17 J. 14 k. Auksinis laikrodėlis	59	22
17 J. 14 K. Auksinis laikrodėlis	79	32
21 J. Gold Filled Rankinis laikrodėlis	75	29
17 J. Moteriškas laikrodėlis papuoštas su 20 deimantų		32
17 J. Moteriškas Rankinis laikrodėlis papuoštas su 8 deimantais, 14 K. balto aukso	200	98

SILVERWARE— DINNERWARE

	Buvo	Yra
53 gabalų Rogers 1847 Silverware	$72	$34
53 gabalų Community Silverware	72	32
32 gabalų Rogers Silverware	20	9
32 gabalų stainless silverware	12	6
100 gab. stainless silverware	40	19
100 gab. Rogers silverware	60	29
20 gab. Pietų Servizas	6	3
50 gab. Pietų Servizas	15	8
100 gab. Pietų Servizas	40	22

LAIKRODŽIAI

	Buvo	Yra
Cuckoo Clock (Kukuojantis laikrodis	$27	$14
Cuckoo Clock (Kukuojantis laikrodis)	35	17

LENGVIAUSIOM SĄLYGOM

Didelios nuolaidos mainant senus į naujus.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 South Halsted St.

Telef. CAlumet 5-7238

Krautuvė ir sandėlis ant šešių (6) sklypų žemės!

Atdara pirmad. ir ketvirtad. vak. iki 9:30 val. — sekmad. 10 iki 5.

MOVING

A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus ir pervežimus iš tolimų ir artimų atstumų.

Telef. SE. 8-2146
arba BI. 7-7075
1885 CANALPORT

Vestuvių nuotraukos
Augštos rūšies fotografijos
Mūsų specialybė

Precin Photo Studio
INC.
EDVARDAS ULIS, sav.
4068 Archer Avenue
Telefonas VIrginia 7-2481

Rūpestingai ir pigiai taisau
TELEVIZIJOS APARATUS
Garantuoja darbą ir dalis.
J. MIGLINAS
Telef. — HUmbold 6-1038

P. & J. JOKUBKA
T.V. and DIAMONDS, WATCHES
SALES AND SERVICE
4102 Archer Ave., at Mozart
Chicago 32, Ill. — Tel. LA 3-8617

SAUGUS BALDŲ PERKRAUSTYMAS
IŠ ARTI IR TOLI
Naujas 1955 specialus didelis sunkvežimis su pilna apdrauda. Pigus ir sąžiningas patarnavimas.
Šaukite:
R. ŠERĖNAS
4546 S. Wood St., Chicago 9, Ill. Tel. VI. 7-2972

CHERRIES
LARGE CANNING CHERRIES
Pick your own, 10c per lb.
Bring your own container.
Thomson and Marken Orchards
KENOSHA, WISCONSIN
U.S. Highway 41 to Kenosha county road "E", then east five (5) miles.

KAZIK FURNITURE Co.
1506 W. 63rd St., tel. PR 8-1331

Naujose erdviose patalpose, lengva pasiekti gatvėkariais ir automobiliams pastatyti yra vietos, be jokių apribojimų.

Turime didžiausį pasirinkimą įvairių rūšių baldų ir kitų namų reikmenų. Kviečiame mus aplankyti ir pasirinkti kas yra reikalinga jūsų salionui, miegamajam ir kt. kambariams. Prieš pirkdami baldus, patikrinkite kainas pirmiau pas mus ir įsitikinsite, kad yra pigiau negu kitur.

GAMINAME SALIONO BALDUS PAGAL UŽSAKYMUS.

Pasirinkite stilių, kuris jums patinka. Taip pat atnaujiname senus baldus. JUOZAS IR KAZIMIERA KAZIKAIČIAI

BUICK'AS

LIETUVIŠKAS

AUTOMOBILIS

Norėdami pirkti, keisti ar parduoti automobilį visuomet kreipkitės į Lietuvišką automobilių prekybą

BALTICA

5805 S. WESTERN AVE. WAlbrook 5-8200

SUTVARKYKITE LAIKU SAVO AUTOMOBILĮ

Complete Auto Service
4542-44 S. Western Ave. Tel. CLif. 4-0079
Sav. Stasys Dapkus, prityręs mechanikas, turįs moderniausius įrengimus, gerai ir nebrangiai pataiso karoseriją ir nudažo, taip pat sureguliuoja motorą, kad taupiau naudotų benziną ir alyvą. Jis šioje srityje dirba nuo 1936 metų, taip kad jo darbu būsite patenkinti. Namų telef. WAlbrook 5-7580.

Pradėkit Taupyti Šiandien, Turėsit Rytoj!

Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje BRIGHTON SAVINGS and LOAN!

Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki $10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKAS, Sec's

OFISO VALANDOS:
Pirmad., antrad., penktad. ir šešt. 9 v. ryto iki 4:30 p. p.
Trečiad. 9 ryto iki 12 v., o Ketvirtad. 9 val. iki 8 vak.

MIDLAND
Savings and Loan Association
Mes mokame 3½%
PER 40 METŲ VISŲ LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ
INSURED
4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

SEGHETTI TRAVEL BUREAU
2451 S. Oakley Ave. **Tel. YRrds 7-3278**
MES PARŪPINAME KELIONES: Lėktuvais — Geležinkeliais — Autobusais — Laivais.

Sutvarkome dokumentus atvažiuoti į Ameriką. Parūpiname dokumentus norintiems išvykti į užsienį. TURIME LIETUVIŲ Skyrių. Pildome afidevitus.

ALGIRDAS LANDSBERGIS
KELIONĖ
V. Adamkevičiaus aplanka
Užsakymus su pinigais siųskite:
259 psl., kaina $2.50
DRAUGAS, 2334 S. Oakley Ave., Chicago 8. Ill.

Šios nuostabios ir nepaprastos knygos personažus šitaip įvertina rašytojas Gliauda: "...Weisas, — paniekintas niekintojas, bet turįs savyje Fra Angelico angelų varsų gama, Tatjana—nesuprantanti sielos sąvokos, bet mylinti skaisčią meilę. Pagaliau Julius... pasiilgęs skaistumo ir nesuvokiąs jo esmės, drąsus be drąsos, nesuprantąs pavojaus beprotšjimo procese".

SPECIALUS NUPIGINIMAS!

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY, INC.
2310 West Roosevelt Road
Telef. SEeley 3-4711
Hide away Bed — Sofa-lova $109.00
SOFA-LOVA ir krėslas .. $169.00
Nauji 1955 modelio Frigidaire šaldytuvai, specialiai nupiginti tik $149.00
Pasinaudokite šiais nupiginimais ir aplankykite LIETUVIŲ KRAUTUVĘ.
Atdara ir sekmadieniais nuo 11 val. dieną iki 5 val. vakaro.

"MOKSLININKŲ ŽODIS"

(Atkelta iš 4 psl.)

tuvoje, o dabar K. Bieliukas sako — "lengva pasidarė" ir pamini prof. Dalinkevičių, doc., V. Chomskį ir Čepulytę, kurie išsijuosę darbuojasi Lietuvos labui. Jis sušunka: "Kolegos". "Grįžkite! Negi Jūs pasiliksite "amžino žydo" lazdos?

Toliau prabyla J. Balčikonis. Jis giriasi, jog iš spaudos jau išėjo lietuvių kalbos žodyno II -sis t., kuris apima raides "C" ligi "F". Tai graži knyga 831 psl. — sako J. Balčikonis. Dabar jau ruošiamas III-sis t., kuris apims raides "G" ir "J". Pagaliau okupanto įsakytas ir šis mokslo vyras ragina inteligentus grįžti į Lietuvą...

Po jo rašo medic. mokslų dr. Vladas Lašas. Jis pamini vėlgi "pažangą" ir sako, jog LTSR Mokslų Akademijoj dirba Purėnas, Mažylis, Ivanauskas, Janulaitis, Krišč iūnas, Indriunas, Vasiliauskas, prof.: Jodelė, Mošinskis (sūnus — JAV), Abraitis, Kupčinskas, Juškys, Matulevičius, Baršauskas, Grybauskas ir kt. Jo "manymu" būtų geriausia grįžti į tikrą "rojų". Gale sako: "Iki pasimatymo visi mano prieteliai bičiuliai ir draugai".

Seka Antano Purėno kvietimas grįžti. Jis mini, jog jiems, bolševikams, labai dabar trūksta senų profesorių, kaip šie: — Jakovickas, Kolupaila, Zubrys, Jankauskas, Zubkus, Kanauka, Gudavičius, Skardžius, Kovalskis ir kt.. Jis pažada "saugumą" ir mano jog grįžę vėl jausis visi, jog esą tarp savųjų.

Toliau ta pačia tema rašo Jonas Kriščiūnas. Jis mini kokios naujos knygos išspausdintos ir kokios žemės ūkio akademijos veikia ir kad po kurio laiko tas akademijas lankysią net 1,500 studentų.

Prof. Pranas Mažylis pasigiria, jog rublio perkamoji galia padidėjo, todėl visi darbininkai ir tarnautojai gali daug daugiau prekių nusipirkti... Ir jis ragina pasinaudoti vyriausybės duota privilegija "patekti į Sibirą"... — taigi sugrįžti "namo".

Prof. dr. Juozas Indriūnas aprašo visokeriopą bolševikinę "pažangą" ir ant galo sušunka: "Keista ir skaudu, kad jau nas, gabus inžinierius Vytautas Mošinskis blaškosi kažkur užsieniuose (jis nesiblaško kaž kur, bet kaipo gabus inžinierius gyvena ir dirba inž. lėktuvų konstruktoriaus darbą J. A. V.), kai (jo 74 m. amžiaus) tėvas su jaunatviška energija dirba mokslinį darbą. Mes stebimės, kodėl doc. Vytautas Sčesnulevičius negrįžta į Kauną, kur jo brolis yra visos visuomenės gerbiamas profesorius".

Ir Juozas Indriūnas laukia "sugrįžtant" į Sibirą savo kolegų...

Toliau rašo Vytautas Girdzijauskas, profesorius. Stepas Jankauskas, prof., savo atsišaukime primena vokiečių barbarizmą naikinant u-to biblioteką ir t.t. Jis mini kas profesoriauja istorijos - filosofijos fakult.; Teisės fakultete: prof. Šalkauskas, K. Jablonskis, doc. Bulavas, Žeruolis ir kt.

Ekonomikos fakult.: prof. Budrys, Bučas, Acus-Acukas, Petras Šalčius, doc. Dagys, Ragevičius.

Miškų fakult.: prof. Vaitkus, doc. Taujenis, Alg. Končius, Garmus.

Medicinos fakult., be kitų dirba šie prof.: Girdzijauskas, Kairiūkštis, Šopauskas, Šivickis, doc. Čepulis, Katilius, Laucevičius, Gulbinas, Baronas, Indrašius, Marcinkevičius, Norkūnas, Pakanaitis, Kviklys, Maniukas, Runkevičius ir kt.

Gamtos fakult.: Bieliukas ir Tad. Ivanauskas, Dalinkevičius, prof. Kaveckas, Šleževičius, Minkevičius, Snarskis.

Chemijos fakult.: prof. Matulis, prof. Daukša, doc. Kaikaris.

Fizik. - matematikos fakult.: prof. Žemaitis, prof. Slavėnas, Brazdžiūnas, Horodničius, Petras Katilius, doc. Žilinskis, Jučys ir kt.

Istorijos - filosofijos fakult. dirba šie prof.: Balčikonis, Žiugžda, Mykolaitis - Putinas, prof. Sezemanas, Galaunė, B, Vabalas - Gudaitis, Ign. Jonynas, Korsakas - Radžvilas, Gučas ir doc. Babianskienė ir kt. Pagaliau ir prof. St. Jankauskas ragina grįžti į savo univer sitetą ir dirbti seną darbą.

Dar seka Antano Gudaičio, prof. Konrado Kavecko, doc., žodžiai, bet nieko naujo nepasakoma.

Tas "Mokslininkų žodis" (aš turiu tik 1948 m.) laidos. V. M.) išėjo keliomis laidomis ir vis raginami mokslo vyrai "namo". Tačiau iš tų raginimų greičiausia nieko neišėjo. Niekas negrįš, kol Lietuva žiauraus okupanto rankose, kol Lietuvą siaubia žiaurusis genocidas, kol lietuvių tauta žiaurisiausiais būdais naikinama ir deportuojama į Sibirą ir į ktus tolimosios Rusijos užkmpius. Kuomet Lietuva bus tikrai laisva ir demokratinė respublika, nereikės rašyti jokių apgaulingų knygų — raginimų sugrįžti. Visi lietuviai tuomet grįš spontaniškai, greit.

JAV pagalba V. Vokietijos apginklavimui

Gen. Adolph Heusinger, kuris Vak. Vokietijos krašto apsaugos ministerijoje vadovauja militariniam skyriui, grįžęs iš JAV spaudos atstovams pareiškė, kad jo kelionė buvusi "labai vaisinga", bet jis neside rėjęs dėl ginklų. Praėjus pirmam įstatymui dėl Vak. Vokietijos ginklavimo, Heusinger pareiškė, kad 100 vokiečių karininkų bus nusiųsti į JAV, kur jie lankys karo mokyklas. Washingtonas paskelbė, jog JAV skubos keliu aprūpins vokiečių armiją sunkiaisiais ginklais ir medžiagomis. JAV ambasada paskelbė, jog ji įteikusi Ade naueriui paskirtų medžiagų sąrašą, į kurį įeina tankai ir lėktuvai ir tūkstančiai kitų daiktų. JAV ambasados pareiškime pasakyta, kad šitos medžiagos įeina į JAV įsipareigojimą ir jie sudaro tik mažą dalį tų išlaidų, kurių reikalauja Vak. Vokietijos apginklavimas. Tiksliai nežinoma tų Vokietijai skiriamų daiktų vertė, pet spėjama, jog V. Vokietijai skiriami ginklai ir kariniai dalykai, kurie yra iš anksto įsandėliuoti Amerikoje ir Europoje vertinami 700 milionų dolerių.

Per 25 metus — 20 milionų gyventojų Australijoje

The Australian Industies Development Association skelbia, kad Australija per ateinančius 25-rius metus pasieksianti 20 milionų gyventojų skaičių. Draugija šitą prielaidą daro remdamosi 1954 metų statistiniais duomenimis.

Apgailestavo

Įmonės vedėjas ateina į įstaigą. Pavaduotojas jam pasakoja, kas įvyko.

— Be to, buvo dar vienas nepaprastai susijaudinęs ir įtūžęs ponas. Jis nuolat šaukė: "Aš ji užmušiu!"

— Ir ką tu jam atsakei?

— Sakiau, kaip tamsta liepėt. Sakiau, deja, labai gaila, tamstos čia nėra...

ĮVAIRIOS ŽINIOS

RETAS ĮVYKIS

Neseniai įvykusių garsiųjų Kentucky Derby lenktynių metu, Louisville, Ky., 34 metų amžiaus kumelė atsivedė kumeliuką.

Tai ištikrųjų retas įvykis arklių pasaulyje, kurie paprastai retai tiek ilgai teišgyvena, o šiu atvėjų dar ir prieaglio susilaukė.

Savininkas J. E. Wheeler'is nieko nenujautęs ir net nesapnavęs, kad jo "Dixie King", jau prieš 10 metų iš lenktynių tako išėjusi "pensininkė", dabartinė lenktynių žiūrovė dar padidintų greitųjų žirgų prieauglį.

PIKETUOJA PRIEŠ INDŲ PLOVIMĄ

Grasindami panaikinti įsigalėjusį vyriškomis rankomis indų plovimo įprotį, piketininkai su plakatais: "Marytė peržiauri Pilypui", "Verčia jį indus plauti" demonstravo penktadienio popietį ties Mačių namais, 1115 Bundy Gt., Des Moines, Ia.

Darbo nenusipratimams išpręsti paskubomis susiorganizavo švogerių (jie yra vedę Pilypo žmonos seseris) ir jų prieuglio "uniją" ir išėjo piketuoti...

Pilypas Mačys spėja, kad švogerių žmonos spaudimas plauti indus juos iššaukė į šį žygį prieš jo namus, kur tas paprotys jau ilgesnį laiką lyg nerašytu įstatymu yra tapęs.

Jo žmona, Marytė, tiesa, buvo nustebinta, išvydusi demonstrantus su į ją nukreiptais šūkiais, bet aukštesnio spaudimo išvengė paskelbdama, kad Pilypas yra geras indų plovėjas, o šią popietę net svečių kambario kilimą puikiai išdulkino.

Piketininkai Kritonas ir Daudas, apie demonstracijas linksmai ginčydamiesi parciškė, kad jie bijąsi Marytės—Pilypo darbo santykių įsigalėjimo industrijoje...

Šis nerašytas įstatymas krašte yra tiek įsigalėjęs, kad protestai giminių tarpe vargiai vyrus beišgelbės. Reikėtų organizuoti demonstracijas viso krašto mastu, ypač panaudojant DP vienintelę atsparią dorybę prieš nutautimą —indų plovimą paliekant moterims.

Laimė, piketavimo metu ruskių delegacija dar nebuvo atkeliavusi į Iową. Tačiau, jei jie per šnipus suuos, kas tuos indus plovė, iš kurių jie kapitalistiškai vaišinasi, tai visomis raudonosios pro pagandos triūbomis išgros, kad Amerikoje ne tik negrai yra juodos spalvos, bet visi vyrai yra skaudžiai moterų pavergti.

PASISIŪLĖ PARTNERIUM

Susirūpinęs nervuotas žmogelis susitarė pilnam gydymui su žymiu psichiatru. Pirmojo vizito metu jis gulėjo ant minkštasuolio 30 min. burnos nepraverdamas. Antrąjį sykį taip pat. Įpusėjus darbui trečiojo atsilankymo metu pagaliau jis prašneko: "Sakyk, daktare, ar leisite man jus paklausti." Gydytojas pamanė, kad tai jau gydymo pasekmių geras ženklas, todėl padrąsinančiai pacientui pasakė: "Aš manau pasakysite man, kas dabar į jūsų galvą atėjo." Pacientas tada tarė: "Man būtų domu sužinoti kiek skaitysite už kiekvieną vizitą"? "Penkiasdešimt dolerių", — atsakė daktaras. Dešimtį minučių pacientas vėl buvo tylus. Po to drąsiai paklausė: "Daktare, ar nenorėtumėte partnerio?"

DERLINGAS KRAŠTAS

JAV "duonos krepšiu" vadinamoje Iowos valstybės pagal derliaus ir gyvulystės tarnybos pranešimą 1954 metais gautas grūdų kiekis siekia 20 milionų tonų.

Išvedus vidurkį iš bendro grūdų kiekio kiekvienam Iowos gyventojui tektų 7½ tonos (15,400 svarų kiekvienam iš 2,636,000 Iowos gyventojų).

—o—

V.K.L.S. Toronto Skyriaus "Vilniaus Lietuvos Gyvenime" angliškajai laidai Vajaus Komiteto Phanešimas Nr. 3.

Š. m. gegužės mėn. 21 d. Garden City Beach, Port Weller'yje, V.K.L.S. St. Catharines skyriaus rengtoje gegužinėje aukotojų aukavusių leidiniui "Vilniaus Lietuvos Gyvenime" angliškai laidai sąrašas:

Aukavo po $2.00: J. Plenys, Hamilton, L. Macikūnas, Niagara Falls, V. Janulevičius ir A. Gacionis.

Po $1.50: V. Macikūnas, Niagara Falls. Po $1.00: J. Markuskis, L. Puslys, A. Panumis, J. Kavolis — visi iš St. Catharines, Br. Saplys, Toronto. S. Normantas, Jurgis Isinauskas ir J. Naujokaitis. Be to sumesta palaidais į urną $21.22 — Viso $38.72.

Aukų rinkėjams aukavusių sąrašas:

Aukojo po $5.00: P. Lelis, P. Sidabras, J. Pikšilingis — visi iš Toronto. Kun. Dr. J. Tadarauskas —Hamilton. Po $4.00 M. Zubrickas — Oshawa. Po $2.00: kun. P. Ažubalis, V. Venckus, J. Vaitkaitis — Toronto. V. Pauza iš U.S.A. Po $1.00: Rickus, J. Urbonas, J. Prutulis, A. Palionis, S. Baubinas, Zenonas Padhalsky, L. Garbačiauskas, kun. dr. J. Gutauskas, A. Biveinis, J. Sabaliauskas, K. Činčius, J. Zilys, A. Basalykas, K. Juzimas, K. Stravinskas — Toronto. Po $0.60 Jagela, Toronto. Po $0.50: L. Zickus, V. Zakas, S. Narvaišas, A. Dragūnas, V. Micevičius, S. Banelis, Kregždė, J. Dudelis, L. Rudaitis, J. Ažubalis, B. Mackevičius ir kiti aukojusieji p. Luniui pavardės neišskaitomos. Visi iš Toronto. Viso $37.35.

Prenumeratorių ir aukotojų sąrašas:

Joseph Briedis $5.00 pren. 1 egz., V. Slikas $2.00 pren. 1 egz., M. P. R. $2.00 pren. 1 agz., B. M. $10.00 pren. 6 egz. Vyt. Bakaitis $1.20 pren. 1 egz. ir J. Valiulis? $2.00 pren. 1 egz., visi iš U.S.A. J. Manuška $1.20 pren. 1 egz., A. Zindžius $1.20 pren. 1 egz. — Toronto. Viso $24.80.

Visiems aukojusiems Vajaus komitetas taria nuoširdų vilnietišką ačiū. Vajaus komiteto adresas: Mr. J Cicėnas, 138 Shaw St., Toronto, Ont. Canada.

Vajaus Komitetas

TELEVIZIJOS
Ir Radio Aparatų Taisymas
Sąžiningas ir Garantuotas Darbas
M. RIMKUS, 4517 S. Sawyer St.
Tel. VI 7-0087 — VI 7-3037

NAUJAUSIOJI LITERATŪRA APIE MARIJĄ

PAŽVELKIME Į MARIJĄ. Nuostabus Švč. Marijos gyvenimas, parašytas pasiremiant Dievo apšviestųjų regėtojų pasakojimais (Šv. Brigitos, Marijos Agreda, ses. Katarinos Emmerich ir kt.). 260 pusl. Knyga talpina 31 pasakojimą su nepaprastai puikiais spalvotais paveikslais. Patrauklūs kieti viršeliai ir tekainuoja tik $3.00. Šią puikią knygą parašė prel. dr. F. Bartkus.

MARIJA MUMS KALBA. Švč. Marija laiko bėgyje apsireiškė įvairiose pasaulio vietovėse. Šios knygos autorius Kun. J. Kuzmickis, šalia mūsų lietuviškų šventovių aprašo ir kitur žinomus, Dievo Motinos apsireiškimus, kaip: La Salette, Lurde, Fatimoje; apie Stebuklingąjį Medalikėlį ir kt. Įžangoje ir pabaigos žodyje autorius svarsto Švč. Marijos Nekalčiausios Širdies kultą ir iškelia Marijos kaip malonių Tarpininkės vaidmenį. Knyga turi 159 pel., paveikslu ota, įrišta į kietus viršelius ir kainuoja $2.00.

AUŠROS ŽVAIGŽDĖ. 15 tautų ir 58 didžiųjų pasaulio poetų dailiausi žodeliai mūsų dangiškajai Motinai Marijai pagerbti. Tuos per 600 m. žybtelėjusius rašytojų perlus iš įvairių kalbų surinko ir sutvarkė A. Tyruolis. Tai knyga apie Mariją, kuri turėtų rastis kiekvienuose namuose. 110 psl. Kaina $2.00.

Užsakymus kartu su pinigais siųskite:

"DRAUGAS"
2334 So. Oakley Avenue
CHICAGO 8, ILLINOIS

BABY SHOP
4075 Archer, tel. BI. 7-2889
(Archer & Calif.)

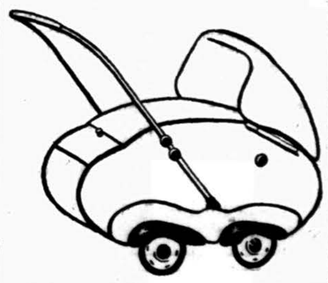

Jei rengiate "Baby showers" ar laukiatės šeimos, lankykitės pas Racevičių. Didžiausias pasirinkimas vaikų vežim. (vokiški & amer.), lovytės, žaislai, dviračiai ir daug kt. dalykų.

V. DUKŠTAS BAKERY
URBELIO
LA 3-1510
Reikalaukite visose maisto krautuvėse šios skaniausios duonos.
Jeigu negausite, kreipkitės į kepyklą
V. DUKŠTAS,
1800 W. 46th St.
Telef. LA 3-1510

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAMS PRISTATOME VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGĄ
CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Pres.
3039 So. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-1272
APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRISTATYMĄ TEIKIAME NEMOKAMAI
RAŠTINĖ ATIDARYTA kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. vakaro.

JONAS GRADINSKAS
TELEVIZIJOS, RADIO, PATEFONŲ TAISYMAS
"PASKAMBINKIT PRIEŠPIET — ATVAŽIUOSIM POPIET"
J. G. Television, 944 W. 35th Pl
Telefonas FRontier 6-1998
Pas lietuvį — ir geriau ir pigiau!

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA
SAFETY OF YOUR SAVINGS
BANK
Savings & LOAN ASS'N
INSURED UP TO $10,000
2555 West 47th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-1085
B.R.PIETKIEWICZ PRES.

Kitų žmonių nelaiminga dalia išmintingam žmogui rodo, ko jis turi vengti. —Syrus.

Didžiausias istorijos žmogus buvo neturtingiausias.

—Mark Twain

NUO UŽSISENĖJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jų gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplyšimą tarpirščių. Yra tinkamas vartoti nuo džiūstančios, suskilusios odos dedirvinių, odos išbėrimų ir t. t., taipgi tinkamas vartoti vaikučiams kada pasirodo skaudus išbėrimas nuo vystyklų. Jis yra gera gyduolė nuo išviršinių odos ligų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75 ct., $1.25, ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoj ir apylinkėse— Milwaukee, Wisc. Gary, Ind. ir Detroit, Michigan arba rašykite ir atsiųskite Money order į:

LEGULO, Department D.
5618 W. Eddy St. Chicago 34, Ill.

Skirtingo amžiaus dvynukai

— Marytė prisipažino viešai jau turinti 21 metus.

— Man tada gaila mūsų redaktoriaus.

— Ką tai turi bendra?

— Nagi kronikoje buvo pažymėta, kad Marytę aplankė jos dvynukas brolis, 30 metų...

Iš kur žinos

Vienas beprotnamio gyventojas kasdien rašydavo sau laiškus. Kartą sutiko jį tarnautojas su tokiu laišku einantį prie pašto dėžutės pasiųsti ir klausia:

— Na, o kas tame laiške parašyta?

— O iš kur aš žinosiu? Juk aš jį gausiu tik rytoj rytą...

duoną ir įvairias skoningas bulkutes kepa
BRUNO'S KEPYKLA
3339 S. LITUANICA AVE.
Tel. CLifside 4-6376
Pristatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčia į visus artimuosius miestus.

Ar Marija apsireiškė Lietuvoje Atsakymą rasite J. Budzeikos knygutėje

MARIJOS APSIREIŠKIMAI ŠILUVOJE
Kainą 40 centų
Ją galite gauti
"DRAUGE"
2334 So. Oakley Ave.
CHICAGO 8, ILL.

VĖSINTUVAI-VĖDINTUVAI
• TELEVIZIJOS •
FM ir NEŠIOJAMI RADIJAI
Augštos kokybės fonografai
— DULKIASIURBLIAI —
Elektriniai laikrodžiai
VIDAUS IR LAUKO ANTENOS
— TV IR RADIJO LEMPOS —
BATERIJOS — DALYS
Visų radijų, fonografų, TV ir rekordavimų aparatų
TAISYMAS
atliekamas patyrusių inžinierių
— VISKAS GARANTUOJAMA —
Kainos žemiausios
DAINA TELEVISION
sales-service
3130 So. Halsted — DA 6-6887

VIKTORO KOŽICOS
CALL ME MOTORS CO.
Lietuviška gasolino Shell stotis ir Auto taisymas. 5759 S. Western Ave. Tel. RE 7-9533. Atliekami motorų remontai, lyginimo, dažymo darbai ir keičiamos dalys.

CONRAD'AS FOTOGRAFAS
(LIETUVIS)
Moderniškai įrengta vieta įvairioms nuotraukoms. Specialybė — vestuvės. Jaunavedžiams duodama puiki ir brangi dovana. Sąžiningai ir gražiai atliekamas darbas.

414 West 63rd Street
Tel. ENg. 4-5883 arba ENg. 4-5840.

SOPHIE BARCUS RADIO PROGRAMA
Iš WGES stoties — Banga 1390
NUO PIRMAD. IKI PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
ŠEŠTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
PIRMADIENIO vak. nuo 7—8 v.
SEKMAD. 8:30—9:30 v. r. iš stoties WOPA — 1490 kil.
Chicago 29, Ill. HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU
BALDUS
VIETOJE IR IŠ TOLIAU
K. EIDUKONIS
Turiu namie didelį sunkvežimį ir apdraudas
6930 S. Talman, Chicago 29, Ill.
Tel. GRovehill 6-7096

Skelbkitės "Draugė"!

MES PERKRAUSTOME JŪSŲ baldus saugiai keletą blokų arba kelias dešimt mylių
Long Distance TRUCKING
Vieno kambario baldus arba viso namo. Kreipkitės pas mus. Turis daug metų patyrimo perkraustymo darbe.
Pristatome anglis ir pečiams aliejų — dideliais ir mažais kiekiais.
STASYS FABIJONAS
2146 So. Hoyne Avenue Tel. VIrginia 7-7097

PERKRAUSTYMAI — MOVING
Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Iš artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekančiai:

ANTANAS VILIMAS
3415 S. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas — FRontier 6-1882

MOVING
APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
MOVING
IŠ TOLI IR ARTI
NAUJI DIDELI TROKAI - NAUJAUSI KRAUSTYMO ĮRANKIAI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS - PIGUS IR SĄŽININGAS PATARNAVIMAS
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WAlbrook 5-9209

BOLŠEVIKAS, LINIJA IR TELEVIZIJA

SALOMĖJA NARKELIŪNAITĖ, New York, N. Y.

New Yorke gautos vilniškės Tiesos Nr. 107 A. Vaicekauskas, vyr. radijo informacijos valdybos viršininko pavaduotojas, su pasipiktinimu rašo apie Amerikos-Anglijos "imperialistus", kurie, esą, "prieš 60 metų genialaus rusų mokslininko Aleksandro Steponavičiaus Popovo išrastą radiją naudoja savo nusikalstamai ir nepažabotai propagandai prieš taikos ir demokratijos stovyklą". Bet čia pat šis viršininko pavaduotojas ir nusiramina, nes, girdi, jau "paprastieji viso pasaulio darbo žmonės išmoko pažinti "Amerikos balso" ir jo filialių melą ir šmeižtą".

Vaicekauskas toliau įtikinėja, kad "priešingai Amerikos balsui ir kt. imperialistinių valstybių radijui, tarybinis radijas visom pasaulio kalbom neša tiesą..." Tik jis nesako, kad jo "nešamoji tiesa" yra netekusi vieno būtent, tos pačios tiesos. Bet Vaicekauskui nedrąsu ir nepatogu tai ištarti. Bolševikinio radijo melas per akis kiekvienam yra apkartęs, įgrisęs ir atsibodęs. Tai buvo žinoma iš pirmojo bolševikmečio Lietuvoje. Visi gi žino, kad jų radijas buvo ir dabar yra paprasčiausias komunistinės propagandos puodkelis.

Toliau iš Tiesos galima sužinoti, kad "...Tarybų Lietuvoje pokario metais pastatytos ir veikia galingos radijo stotys...", tačiau kiek tų radijo stočių, nenurodoma. Gi Tiesoje skelbiama tik vieno Respublikinio Radijo programa, o apie kitus radiofonus nė žodžio.

Paskum tariama, jog "buržuazijos valdymo metais radijas Lietuvoje neturėjo jokių vystymosi perspektyvų ir ribojosi tik dviem mažo pajėgumo radijo stotimis..." Šis tvirtinimas gi aiškus melas. Vilniaus, Klaipėdos ir Kauno atskirai veikusios radijo stotys juk ne dvi, bet iš viso trys; tik Tiesos redaktoriams tai nesvarbu žinoti.

Vilniaus radijas nebelietuviškas

Kitoje vietoje Vaičekauskas informuoja, jog šiuo metu Lietuvoje yra daugiau kaip 84 tūkstančiai radijo imtuvų ir 90 tūkstančių radijo taškų (garsiakalbių). "Palyginus su 1946 m. respublikoje radijo taškų skaičius šiuo metu išaugo 38,5 kartu, o radijo abonentų skaičius 20,2 kartu".

Iš to ryškėja, kad 1946 m. Lietuvoje tebuvo vos 4,200 radijo aparatų. Šis skaičius yra nepaprastai mažas lyginant su radijo abonentų skaičiumi Nepriklausomoje Lietuvoje. Klausimas, kur dingo Lietuvos radijo aparatai bolševikams sugrįžus? Atsakymas galėtų būti toks: komunistai juos išvogė iš gyventojų ir pasiuntė Maskvon. Pabėgę iš Lietuvos šį faktą tvirtina ir, be to, pati raudonoji spauda apie tai užsimena. Visa tai buvo vadinama "buožių nubuožinimu".

Pažvelgus į Tiesoje skelbiamą Respublikinio Radijo programą, susidaro aiškus vaizdas, ką radijo klausytojas šiuo metu Lietuvoji turi klausyti. Beveik 50% visos radijo programos yra pertransliuojama iš Maskvos, o, bendrai imant, 70% visos programos yra atliekama rusiškai. Iš to galima suprasti, kad lietuvių kalba yra nustumta į paskutinę vietą, o visos pirmenybės suteiktos "didžiosios tėvynės" kalbai, nekalbant jau apie pačios programos turinį. Kas gi galėtų drįsti Vilniaus radijo programą pavadinti lietuviška?!

Tiesos redaktoriai yra pikti ir priekabūs. Jie, pavyzdžiui, nurodo, kad "LTSR Kultūros Ministerijos Vyr. Radijo Informacijos valdybos veikloje nemaža trūkumų", ir tų trūkumų išskaičiuojama dešimtimis. Nepavyzdinga esanti ir pati "Kultūros Ministerija, kuri kaip reikiant nevadovauja Respublikiniam Radijui". Kultūros ministerio pavaduotojas radijo reikalams yra Tadas Černiauskas, per pirmąjį bolševikmetį buvęs Vilniaus politinis redaktorius — radijofono politrukas. Radijo vadovam prikišama, pavyzdžiui, kodėl nekalbama apie kukurūzų sėjos reikšmę, apie bulvių sodinimą pavasario metu, apie mėšlavežtės skubotumą ir t...

Televizija Vilniuje

Nors labai daug nuveikta radifikuojant Lietuvą, tačiau, anot Tiesos, "galutinai įvesti radiją į kolūkius, į tarybinius ūkius ir kaimo vietoves tenumatoma per ateinančius penkerius-šešerius metus". Tuo tarpu Amerikoje radijas lyg jau ir baigia savo amžių, vis labiau užleisdamas vietą televizijai.

A. Vaicekauskas užsimena ir apie televiziją Rusijoje. Girdi, "reguliariai duoda programą Maskvos, Leningrado, Rygos, Kijevo ir eilė kitų televizijos centrų". Naujos televizijos stotys, esą, statomos Talline, Minske ir kt. Tas pats autorius teigia, kad Vilniuje šiemet "numatyta pradėti statyti televizijos stotį". Jisai pranašauja, kad "1957 m. žymi respublikos darbo žmonių dalis, gyvenanti Vilniuje, Kaune ir aplinkiniuose rajonuose, galės klausyti ir žiūrėti Vilniaus televizijos centro laidų".

Apie spalvotąją televiziją Vilniuje Vaicekauskas dar neužsimena, tik, jo žodžiais tariant, "Maskvos televizijos centras perduoda spalvotas laidas".

Laikydamasis partijos linijos, A. Vaicekauskas randa reikalo atiduoti pagarbą ir Leninui, kurio nuopelnai esą taip pat nepaprasti. "Leninas", anot Vaicekausko", svajojo apie tuos laikus, kada laikraščio be popieriaus ir nuotolio, skaitomo Maskvoje, galės klausytis visa mūsų šalis. Ši svajonė įvykdyta!" Vaicekauskas, tiek apie radiją ir televiziją nusimanąs, kad, atrodo, ir televizijos išradimo nuopelnus pagatavas priskirti drg. Leninui ir jo sukurtai partijai.

ĮVAIRENYBĖS

Kinų vakarinės mokyklos

Kinų vaikai New Yorke ir Chicagoje beveik visi lanko popietines kinų kalbos ir istorijos mokyklas. Tie vaikai palieka bendrasias mokyklas 3 valandą po pietų, žaidžia mokyklos kieme kokią valandą, ir nuo ketvirtos iki šeštos valandos praleidžia kinų tautinėje mokykloje.

Ten jie mokinami kinų kalbos mandarinų tarmės, kurios jie iš karto visai nesupranta, nes apie 95 nuošimčiai Amerikoje gyvenančių kinų kalba Pietinės Kinijos (taip vadinamoje "Kantono") tarme.

Prietaras yra neišmanymo vaikas. —**Hazlitt.**

ĮSIGYKITE DABAR !

TĖVAS PIJUS

istorijoje yra pirmasis kunigas kuris turi Kristaus žaizdas. Tėvas Pijus yra garsus nepaprastais darbais ir Dievo malonėmis. Knygoje aprašoma pranašysčių dovana, nuostabūs išgijimai, ekstatiniai persikėlimai ir t.t. Iš Tėvo Pijaus gyvenimo yra įdėti 32 paveikslai. Kaina $2.00.

Galima gauti "DRAUGO" Administracijoje
2334 So. Oakley Avenue
CHICAGO 8. ILLINOIS

Knyga, kurią įvertino Vincas Kudirka, kurią pats ėmėsi versti — negali būti mums svetima. Tai Marijos Radzevičiūtės

ŽEMELĖ ŠVENTOJI

Tai Žemaitijos knygnešių romanas, naujai išverstas C. Petriko, kalbą peržiūrėja P. Andriušio.

Knyga vaizduoja Žemaitijos kaimą spaudos draudimo metu. Knygos herojus Laurynas Karelvis, prasiskynęs kelią į laivo kapitonus, grįžta į savo šventąją žemelę, apie kurią atsiliepiama: "Kas bent vieną lašelį savo prakaito į tave paliejo, tas amžinai jau susijungė su tavimi".

Lauryno meilė Rozalijai, dievdirbio Rupino mąstymai, žandarų įvykdytas knygnešio Švedo sušėmimas, visa tai sudaro intryguojančią pynę šiame veikale. Knygą išleidžia Australijos lietuviai, minėdami spaudos laisvės atkovojimo 50 m. sukaktį. Jų pastangomis negalime nesidomėti. Knygos kaina $2.00.

Užsakymus kartu su pinigais siųskite:
DRAUGAS
2334 South Oakley Avenue
Chicago 8. Illinois

ĮSIGYKITE NAUJAUSIĄ POEZIJOS KNYGĄ
MYKOLO VAITKAUS
AUKSO RUDUO
1950-52 m. eilėraščiai.

Rinkinyje yra gausu humoristinių eilėraščių, tarp kurių galima paminėti tuos, kuriuos poetas piešia savo santykius su chicagiečiu Pranu Gudu. Aplankas dail. J. Paukštienės. Knyga turi 119 psl., išleista Lietuviškos knygos klubo Chicagoje, 1955 m. Kaina 1.25 dol.

Užsakymus kartu su pinigais siųskite
DRAUGAS
2334 So. Oakley Ave.,
Chicago 8, Ill.

Gauta nauja siunta knygelių
KAIP PASIRUOŠTI JAV PILIETYBEI

Klausimai ir atsakymai anglų ir lietuvių kalbomis. Spaudai parengė **Pr. Šulaitis.** Peržiūrėjo teisėjas **Alfonse F. Wells.** Kaina **60 centų.**

Pasiskubinkite įsigyti reikalingą knygelę, kuri tikrai palengvins įsigyti JAV pilietybę.

Pinigus su užsakymais siųsti:
"DRAUGAS", 2334 S. Oakley ave.
Chicago 8, Ill.

ŽEMAIČIŲ TARMĖ APYSAKOS

Neseniai išėjo iš spaudos
Butkų Juzės raštai,
kur atspausdinta autoriaus plati biografija, Audronė, o kas svarbiausia —įdomios žemaičių tarme trys apysakos: 1) Knygnešys Butrius, 2) Ont mona Barbeles kapą, 3) Kaip žemaitis iš Kulių į Klaipėdą važiavo ir Žemaičių stiprybė. 154 pusl. Knyga iliustruota. Kaina tik $1.50.
Pinigus su užsakymais siųsti:
"DRAUGAS"
2334 S. Oakley Ave.,
Chicago 8, Ill.

Jau pasirodė knygų rinkoj naujoji knygelė

BUILDING & REMODELING
NAMŲ STATYBA

Įvairūs pataisymai ir pardavimas
Jei norite pirkti ar užsakyti namą, kuris būtų gerai išplanuotas, patogus, gražus ir pigus, pirkite ar užsakykite pas
Susitarti šaukit REliance 5-8202
V. ŠIMKUS
nuo 5 val. p. p. kasdien ir sekmadieniais nuo 10—4 val.
Adresas: 4645 So. Keating Ave.,
CHICAGO 32, ILL.

KONTRAKTORIUS
STANDARD BUILDERS, INC.
726 W. 18th St. Cicago 16
A. Gintneris, pirmininkas
V. Petrauskas, statybos vedėjas.
CH 3-1535
Lietuvių Statybos Bendrovė stato namus pardavimui, pagal užsakymus ir atlieka remonto darbus.

LIETUVIŲ STATYBOS BENDROVĖ
MURAS
BUILDERS, INC.
Stato gyvenamuosius namus, ofisus ir krautuves pagal standartinius planus ar individualinius pageidavimus.
Įvairūs patarimai statybos bei finansavimo reikalais, skiciniai planai ir namų įkainavimas nemokamai.
Statybos reikalais kreiptis į reikalų vedėją šiuo adresu:
JONAS STANKUS
kasdien nuo 4 val. popiet.
Tel. PRospect 8-2013 arba LUdlow 5-3580.
6800 SO. CAMPBELL AVE.,
Chicago 29, Illinois

ANTANAS LUKAS ir SŪNUS
6450 So. Fairfield Avenue
BUILDING CONTRACTORS
Stato naujus namus, atremontuoja senus. Kreipkitės:
Tel. HEmlock 4-5881

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA
Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos — asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesniai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeikite:
Jonas KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill.
Tel. WAlbrook 5-5671
Agentų ir brokerių dėmesiui!
Prieš drausdami kitur pasiteiraukite. Pirmaeilės kompanijos — augščiausi komisai. Savi pas savus!

ŠILDYMAS
A. Stančiauskas ir A. Lapkus instoliuoja visų geriausių Amerikos firmų gazu ir alyva kūrenamus pečius (furnaces), visų dydžių oro vėsintuvus Air conditioners) ir atlieka visus skardos darbus.
1337 So. Laramie,
Cicero, Ill.
Telef.: OLympic 2-6752
ir OLympic 2-8492

TALCHIK TELEVISION AND RADIO SERVICE
$3 service charge — Day calls
$5 service charge — Night calls
All parts used by us are guaranteed 90 days.
6342 S. Pulaski Rd. LUdlow 5-6030
1834 S. Racine Ave. TAylor 9-8084

Skelbtis "DRAUGE" apsimoka, nes jis yra plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, o skelbimų kaina yra prieinama visiems.

CLASSIFIED & HELP WANTED ADVERTISEMENTS

HELP WANTED — VYRAI

IŠMOKITE AMATĄ
Vyrai iki 40 m. amž. su mechaniškais gabumais gali išmokti:
PRECISION SURFACE
GRINDING ir
OPERUOTI HYDRAULIC PRESSES
Viršvalandžių! Aukščiausias pradinis atlyginimas!!
Puiki ateitis! Reikalinga suprasti angliškai. Kreiptis —
NATIONAL LEAD COMPANY
1710 S. Peoria St.
CAnal 6-3710 — Ext. 280

PROGOS — OPORTUNITIES

BY OWNER
DELICATESSEN — Well established. Doing good business. — Cannot handle alone.
Will sacrifice for quick sale.
Ideal for couple.
Living quarters in rear.
Call —
ESsex 5-5043

BY OWNER
TAVERN.
Near airport and industrial district. Well established — doing good business.
Owner will sacrifice for quick sale. Near transportation and schools.
Call —
POrtsmouth 7-9734

REAL ESTATE

ST. PIUS PARAPLJOJE savininkas parduoda 2 augštų medinį namą — 2 butai po 4 kamb., 1—7 kamb. ir garažas. Pilnas rūsys. Arti mokyklos ir krautuvės. Gera transportacija. CA 6-4560.

By owner — Leaving city, will sacrifice for quick sale 6 spacious modern rooms, expandable; 1 room finished; full basement, enclosed porch, face brick, tiled bathroom, built-in tub, new boiler. $16,500. A value unchallanged. 7246 South Rockwell. Call PRospect 6-7861.

ĮSIGYKITE DABAR !

DAINUOK
12 dainų rinkinys vienam ir dviems balsams su fortepionu. Melodiją ir žodžius parašė Jonas Gvazdaitis. Fortepionui pritarimą patvarkė Juozas Žilevičius.
Kaina $2.50
Užsakymus siųskite:
DRAUGAS
2334 So. Oakley Ave.
CHICAGO, ILL.

"DRAUGAS" AGENCY
55 East Washington Street
Tel. DEarborn 2-2434
2334 South Oakley Avenue
Tel. VIrginia 7-6640; 7-6641

REAL ESTATE

ST. LAWRENCE PARISH
BY OWNER
6 rm. modern brick large rms. 3 bendrooms up, 3 rms dn. Freshly decorated. Full basement, gas heat; 1½ ceramic tile baths, flagstone patio, tankbark play ground area. Carpeting, drapes storms, & blinds. Refrig & stove. 1 blk from I. C. Excell. trans., near schools & shopping $20,500.
7231 S. CORNELL
MU 4-0926

Gražus mūrinis — Bay front 2-jų butų namas. Arti 26th ir Harding. 4 ir 4 kamb. Garažas. Gerame stovy. $15,900. Svoboda, 3739 W. 26th St. LAwndale 1-7038.

BERWYN. Naujas 5 kamb. bungalow. Arti 31st ir Kenilworth. Automatiškai aliejum apšild., beržinės spintos, cyclone tvoros. Tuojau galima užimti. Arti parko ir transportacijos. $20,900. Svoboda, 6013 Cermak. BIshop 2-2162.

MARQUETTE PARKE
Įmokėti $2,500. Medinis namas. 1 butas 4 k. ir 1 butas 3 k. Centrinis apšildymas.
B. R. PIETKIEWICZ
2555 W. 47th St.
LAfayette 3-1083

Marquette Parke 2-jų augštų mūro namas. (2 po 5 k.). Rinktinėj vietoj ir gerame stovy. Pilnas rūsys. Augštas stogas. Parduodamas draugše su neužstatytu gražiu kampiniu sklypu. Tiktai už $28,000.

Marquette Parke Bungalow — 8 kambarių. Pilnas rūsys. Geras pirkinys didelei šeimai. $17,000.

Arti Marquette Parko naujame rajone. Jaukus, geras 5 k. namas su rūsiu. Platus, gražiai apželdytas sklypas. Prašoma $11,000.

Arti 47-os ir Šv. Kryžiaus Bažnyčios 2-jų augštų medinis namas. 3 butai po 4 k. ir gera tuščia biznio patalpa. Mūro garažas 2 autom. Yra morgičius $6,300. Kaina $14,500.

Netoli Aušros Vartų bažn. 2-jų augštų mūro namas. 4 butai po 4 kamb. $19,800.

Didelis apartamentinis "rooming house". Gražus iš oro ir puošnus viduje. Geroje ir gražioje biznio vietoje. Pavyzdingai ir praktiškai administruojamas. Duoda metams $18,000 pajamų. 2 žmonės lengvai gali šį biznį vesti. Galima gerai verstis ir dviem pirkėjams. Parduodamas už geriausią pasiulymą įmokant nemažiau $15,000.

KAZYS JUKNIS
P. LEONAS — REAL ESTATE
2735 W. 71 St.
WAlbrook 5-6015

REAL ESTATE

Didelis namų, biznių, apartamentų, sklypų pasirinkimas. Sudarome morgičius, paskolas, nuosavybių dokumentus. Nemokamai teikiame informacijas ir patarimus. Teirautis
Z. UMBRAZŪNAS
F. H. HALVORSEN CO.
2145 W. 63rd St., tel HEmlock 4-4300
POrtsmouth 7-2009

Jeigu ieškote pirkti namų, biznių, sklypų, ūkių, arba norit ką parduoti, atsiminkit, jog mielai ir sąžiningai patarnauja
P. LEONAS
REAL ESTATE
2735 W. 71st. St. WAlbrook 5-6015

Prieš pirkdami ar parduodami namus, biznius, sklypus ar ūkius atlankykite mus.
KUTRA-NORKUS REALTY
REAL ESTATE-INSURANCE
2405 West 51 St.
WAlbrook 5-5030
PRospect 8-3579 (vak. ir sekmad.)

Kas, perkant arba parduodant namus, norit sąžiningo ir lietuviškai nuoširdaus patarnavimo kreipkitės į
VENTA REAL ESTATE
4409 S. Fairfield, tel. LAf. 3-3881
Val. Kasdien nuo 9—12 ir 4—7 val. vak. Šeštad. nuo 9 v. r. iki 8 v. v. Trečiadieniais uždaryta

P. STANKOVIČIUS
REAL EST. ir INSUR. BROKERIS
LIETUVIŲ AUDITORIJA
3133 So. Halsted St.
Ph. DAnube 6-2793
Padeda pirkiti - parduoti namus, ūkius, biznius. Parūpina paskolas, draudimus ir daro vertimus. Tvarko imigracijos dokumentus. Ofisas atdaras kasdien nuo 10—7.

ST. LEO'S PARISH
2—3 blocks school — High School — Church.
2 FLAT, 6—7 ROOMS
3 bedrooms up & 2 down. Hot water oil heat. Full basement 1 cab. kit. Vicinity 81st & Peoria. $23,500.
Call Owner —
VI. 6-1978

Prieš perkant kitur, teiraukitės pas mane dėl 2-jų butų mūrinių namų ir bungalow. Marquette ir Brighton Parke. Atkreipkite dėmesį į sąžiningą patarnavimą. Jūsų brokeris—E. KURŠIUS, tel. WAlbrook 5-6015 arba BIshop 7-8838. P. Leonas, Real Estate. "Kas turite išnuomavimui butų prašau taip pat pranešti. Sąžiningi nuomininkai bus jums labai dėkingi.

ST. SYMPHOROSA PARAPLJOJE savininkas parduoda 5 kamb. (3 mieg. k.) namą, 2-jų m. senumo. 2 autom. garažas, koklių rūsys ir vonia, aluminum žieminiai langai ir sieteliai. Arti mokyklos, bažnyčios ir geras susisiekimas. Tuojau galima užimti. $17,500. RE 5-9520.

PIRKITE APSAUGOS BONUS.

Įdomiausias romanas!

Gyva intriga ir šiurpūs įvykiai, išsamiai pavaizduotas bolševikinis gyvenimas Lietuvoje, dail. V. K. Jonyno 16 originalių iliustracijų.

Abi dalys vienoje knygoje 448 psl. — tik $4.00

J. GLIAUDA
ORA PRO NOBIS
PREMIJUOTAS ROMANAS

Užsakymus siųsti:
"DRAUGAS"
2334 So. Oakley Avenue
Chicago 8, Illinois

SŪNUS PALAIDŪNAS
Studija Apie Vakarų Civilizacijos Krizę

Vietoj
1,000,000
DOLERIŲ
tik
2 DOLERIAI

Šios knygos autorius vyskupas F. J. Sheen prieš kiek laiko pradėjo savo Televizijos programą per "Du Mont" stotį. Televizijos aparatų firma "Admiral" šiai programai finansuoti paskyrė vieną milijoną dolerių.
Lietuviškos knygos Klubas dėkingas savo skaitytojam pateikti šio įžymaus kalbėtojo mintis už du dolerius.

"DRAUGAS"
2334 So. Oakley Ave. Chicago 8, Ill.

NARIAI LIETUVIŲ TAUP. IR SKOLINIMO
B-VIŲ LYGOS, KURIOSE
Kiekvieno Santaupos Apdraustos Iki $10,000.00
IR
Paskolos Duodamos Namų Įgijimui
Lengvomis Sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 S. Western Ave. Chicago 36, Ill.
CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 W. 47th St. Chicago 32, Ill.
DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.
UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 S. Halsted St. Chicago 8, Ill.

FREE GIFTS
WITH PURCHASE OF 3 PAIR HOSE — $1.25 VALUE
CHOICE of 24x48 Rugs — Games and Toys for Children — Beautiful Ball Point Pen With Cross — Knick Knacks for Shelves and Many Other Valuable Items.
BERNICE HOSIERY
4534 South Western Avenue Telephone — LA 3-4698
Hours: Tues. & Thurs. 9:00 to 9:00 P.M. Fri. & Sat. 9:00 to 6:00 P.M.

Skaitykite ir platinkite dienraštį "Draugą". Pirkit Apsaugos Bonus!

DĖL LENKŲ PRETENZIJŲ Į VILNIŲ

JONAS MIŠKINIS, Amsterdam, N. Y.

Antrojo Pasaulinio karo metu iš kariaujančių valstybių pirmoji auka buvo Lenkija. Kaikurie politikai ir dabar sako, jeigu Lenkija nebūtų tiek daug prisigrobsčiusi svetimų žemių, tai antrasis pasaulinis karas būtų išvengtas. O kadangi Lenkija nesugebėjo vesti tarptautinės politikos, tai jai pirmutinei teko stoti kovon su 10 karių stipresniu partneriu. Dėlto Lenkija per keletą dienų prarado nepriklausomybę ir tuo pačiu neteko apie 8 milionų savo tautiečių.

Lenkijos pakrikusioji armija, bėgdama nuo Hitlerio ir sovietų, prieglobstį rado Lietuvoje. Lietuvos vyriausybė tuomet pamiršo lenkų klastas, ultimatumus ir kitokias padarytas skriaudas, patekusius lenkus ne tik įsileido į Lietuvos teritoriją, bet dar juos ilgą laiką šelpė, maitino ir globojo. Tuo metu daugelis lenkų pabėgėlių apgailestaudavo, kad Lenkijos vyriausybės nemokėjo taikiai sugyventi su Lietuva ir nesugebėjo taikiu būdu išspręsti Vilniaus klausimo.

Po keliolikos metų lenkai savo apgailestavimus pamiršo ir per spaudą vėl ima kelti augštai galvas ir reikšti pretenzijas į Vilnių. Esą, Lenkija turi būti atstatyta su Vilniaus ir Lvovo kraštais. Vadinasi, lenkai, netu rėdami laisvos nepriklausomos Lenkijos, ruošiasi jau trečiam jos padalinimui. Keista ir nuostabu darosi sekant lenkų spaudą tremtyje.

Nors lenkai ir reiškia pretenzijas į Vilnių ir visokiais suktais būdais įrodinėja, kad Vilnius priklauso Lenkijai, bet vis tiek neturi teisinio ir istorinio pagrindo savintis Vilnių. Mes lietuviai dėl Vilniaus neprivalome tylėti ir lenkams štai ką turime sakyti:

Vilnius Lietuvos buvo ir bus.

O taip sakydami turime pagrindo ir faktų. Juk ligi 1914 metų karo, pasaulis jokių "Vilniaus klausimo" nežinojo. Nežinojo nė dėl to, kad tada dar nebuvo Lietuvos ir Lenkijos atsistačiusių valstybių, bet dėl to, kad tokio klausimo iš viso negalėjo būti, nes visuose prieškariniuose raštuose, kur tik buvo minimas Vilnius, nežiūrint kuria kalba jie rašyti, visada buvo pažymimas tas pats vienintelis dalykas, kad Vilnius buvo lietuvių įkurtas ir kad ilgus amžius buvo Lietuvos valstybės sostinė. Niekam iš istorikų, išskyrus lenkus, prieš pirmąjį Pasaulinį karą nebuvo atėjusi mintis Vilniaus lietuviškumu abejoti ar jį ginčyti. Tas faktas, kad Vilniuj, kaip dideliame politiniame, kultūriniame ir administraciniame centre susispietė nemaža svetimo elemento, negali Vilniaus lietuviškumo jokiu būdu pažeisti. Visi didesnieji centrai visuose kraštuose turi svetimtaučių, nes kitaip jie ir nebūtų tokiais centrais. Ar Izraelis gali reikšti pretenzijas į New Yorką, jei jame gyvena du su puse miliono žydų?

Viena Vilniaus nelaimė buvo ta, kad, nepalankiai politinėms aplinkybėms susidėjus praeity, buvo išmuštas iš naturalaus lietuviško vadavimo ir per prievartą turėjo gyventi kitu gyvenimu, su lietuvių tautos jausmais nesuderinamu. Bet tas Vilniaus lietuviškos kilmės ir lietuvių tautos teisių į jį negali paneigti. 19 šimtmety prasidėjus lietuvių tautos atgimimui lietuviškas veikimas susikoncentravo Vilniuje iki pasaulinio karo pradžios.

Vilniaus klausimo atsiradimas

Vilniaus klausimas atsirado tokiu būdu. 1914 m. karo pradžioje rusų karo vadovybė paskelbė atsišaukimą į lenkų tautą, žadėdama lenkams autonomiją po karo, lenkai tuojau subruzdo, kad ir Vilnių jiems priskirtų, nes Vilnius yra lenkiškas. Lenkai ir tuomet permatė, kad lietuviai niekad neis kartu su Lenkija, kad unijų laikai yra amžinai žuvę. Kad lietuviai nori gyventi visai atskirai nuo lenkų, laisvi nuo visų buvusių istorinių ryšių su lenkais. Todėl lenkai pasirinko vienintelį kelią: čiupti iš lietuvių viską, kas galima tik paimti, išnaudojant pasitaikančias patogias progas.

1915 metais vokiečiams užėmus Vilnių, lenkai tuojau suėjo į kontaktą su okupacine vokiečių valdžia ir visokiais būdais stengėsi Vilniaus lenkiškumą įrodinėti. O kai 1916 metais lapkričio mėn. 16 d. Vokietija ir Austrija-Vengrija, bendrai susitarusios, paskelbė atstatančios nepriklausomą Lenkiją, lenkai ėmė reikalauti, kad ir Vilnius būtų prie atstatytos Lenkijos priskirtas. Karui baigiantis, bendros sąlygos lenkų imperializmui buvo labai palankios. Lenkija pateko į kariavusių santarvės pusėje valstybių skaičių, dalyvavo Versalės taikos konferencijoje ir, naudodamasi Prancūzijos visokeriopa parama, sėkmingai varė savo politiką. Tada vakarų Europa žiūrėjo į Lenkiją skaudžiai nukentėjusią ir, be to, tikėjosi, kad Lenkija būsianti užtvara vakarų kultūrai nuo rytų anarchijos ir bolševizmo. Todėl lenkų pageidavimai su noru ir labai lengvai santarvininkų buvo patenkinami. Jų diplomatinės veiklos centre visą laiką buvo ir Vilniaus pasisavinimas ir jo atplėšimas nuo Lietuvos. Lietuviams labai buvo sunku kovoti su tokiais lenkų suktais politikos metodais.

Vilnius Lietuvos sostinė

1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Taryba paskelbė Vilniuj Lietuvos nepriklausomybę, o tų pat metų lapkričio mėn. 11 d. Vilniuje susidarė pirmoji Lietuvos vyriausybė. Tuo buvo užmegztas betarpiškas ryšis tarp Lietuvos praeities ir ateities. Vilnius vėl tapo, po ilgų metų pertraukos, tuo, kuo jis buvo — Lietuvos sostinė.

Tai buvo istoriškos reikšmės faktas, kurio nuslėpti nuo pasaulio akių nepajėgė joki lenkų kombinuoti gudravimai. Vilnius viešai pareiškė savo lietuviškumą. Tačiau Lietuvos vyriausybei nebuvo lemta Vilniuje išsilaikyti. Dėl bolševikų okupacijos buvo priversta 1919 metais išsikelti į Kauną. Vilnių užėmė sovietų kariuomenė ir iš buvo bolševikų rankose iki 1919 metų balandžio 19 d. Lenkai, gavę iš santarvininkų karinės paramos, tą dieną paėmė Vilnių, išstumdami sovietų kariuomenę. Lenkai Vilnių laikė ligi 1920 m. liepos mėn. 14 d. ir į jį vėl įėjo sovietų kariuomenė, žygiuodama Varšuvos link. Raudonoji armija Vilniuje išbuvo ligi rugpjūčio 26 d., kai Maskvos taikos sutartimi, Sovietų S-ga Vilnių grąžino Lietuvai. Tai buvo reikšminga valanda lietuvių tautos gyvenime, nes atrodė, kad mūsų kovos dėl Vilniaus jau baigėsi ir kad bus galima ramiai savo valstybę tvarkyti.

1920 m. spalio mėn. 7 d. Su-

(Nukelta į 8 psl.)

Netekus mielo ir brangaus gimin aičio

A. † A.

D-ro ANTANO GARMAUS,

skausmo valandoje giliausiai užjaučiame žmoną Sofiją ir dukteris Ireną ir Kunigundą ir kartu liūdime.

VERONIKA IR ANTANAS GARMAI

A. † A.

JOSEPH GALDIK, Galdikas

Gyveno 7145 S. Spaulding Ave.

Mirė liepos 29 d., 1955, 9:20 v. ryto, sulaukęs pusės amž.

Gimė Lietuvoje. Kilo iš Tauragės apskr., Naujamiesčio parapijos, Užlokių kaimo.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Marijona (Rastutytė), duktė Aldona, žentas Fred Schuster, sūnus Lawrence, marti Joyce, 3 anūkai: Sandra, Geraldine ir Freddie Michael, brolienė Anastazija Rastutienė, jos duktė Teresa ir jos sūnus Stanley, pusbrolių žmonos: Agnieška Jurionas su šeima ir Marijona Lamsargis, du krikšto sūnūs: Anthony Strukas ir Felix Lauraitis, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami. Lietuvoje liko brolis ir 2 seserys su šeimom.

Priklausė Chicagos Lietuvių Draugijai.

Kūnas pašarvotas Mažeikos ir Evans koplyčioje, 6845 So. Western Ave. Laidotuvės įvyks antrad., rugp. 2 d. Iš koplyčios 8:30 val. ryto bus atlydėtas į Švč. Pan. Gimimo parap. bažnyčią, kurioj įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, duktė, sūnus, marti, žentas ir anūkai.

Laidotuvių direktoriai Mažeika ir Evans, tel. REp. 7-8600.

A. A.

BARBORA VARNAGIENĖ

(po tėvais Norcikaitė)

Gyveno 2334 W. 15th Ave., Gary, Indiana, telef. Turner 2-4951.

Mirė liepos 30 d., 1955 m., 11:04 val. ryte, sulaukusi pusės amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Kilo iš Raseinių apskr., Kaltinėnų parapijos, Šakių kaimo. Amerikoje išgyveno suvirš 50 metų.

Pasiliko dideliame nuliūdime vyras Juozapas, sūnus Kazimieras ir marti Rūta, dukterys Marijona, Barbora ir Ona ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė prie Maldos Apaštalavimo, Tretininkų ir Švč. Jėzaus Širdies Draugijų.

Kūnas pašarvotas namuose. Laidotuvės įvyks trečiadienį, rugpjūčio 3 d. Iš namų 8:30 val. ryto bus atlydėta į Šv. Kazimiero parap. bažnyčią (15th ir Lincoln St.), kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero kapines Chicagoje.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: vyras, sūnūs, marti, dukterys ir kiti giminės.

Laidot. direktorius Pruzin, 61111 Roosevelt St., Gary, Indiana, tel. Turner 6-9000.

A. † A.

GEORGE MEDALINSKAS

Gyveno 233 S. Central Ave. Tel. AU. 7-1471 arba CL. 5-0033

Mirė liepos 27 d., 1955, 8:30 val. vak., sulaukęs 58 m. amž.

Gimė Lietuvoje. Kilo iš Biržų apskr., Papilio parapijos, Šatkiūnų kaimo.

Amerikoje išgyveno 42 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Mary (Ladigaitė), 2 sūnūs: Alvin Joseph, marti Elizabeth, ir George Leonard, Jr., marti Lorraine, 4 anūkai: William, Marybeth, Michael ir Margaret Mary, dėdienė Anelė Skudis, jos vyras Simon, dėdė Petras Freiman, jo žmona Elzbieta ir jų šeima, pusbrolis John Uzbal su šeima, pusseserė Aldona Cherry su šeima, pusbrolis Boleslovas Medelis (gyv. Toronto, Canada), kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Garfield Park Vyrų ir Moterų Pašalpiniui Klubui.

Kūnas pašarvotas Antano Petkaus koplyčioje, 1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Laidotuvės įvyks antrad., rugp. 2 d., iš koplyčios 8:30 val. ryto bus atlydėtas į Šv. Antano parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionies sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę Žmona, sūnūs, marčios ir anūkai.

Laidotuvių direktorius Antanas Petkus. Tel. TOwnhall 3-2109

A. A.

KAZIMIERAS KUČAS

(Pirmojo Pasaulinio karo veteranas)

Gyv. 3443 S. Emerald Ave.

Mirė liepos 30 d., 1955 m., Gimė Lietuvoje. Kilo iš Panevėžio apskr., Ramygalos parapijos, Uliūnų kaimo. Amerikoje išgyveno 40 metų.

Pasiliko dideliame nuliūdime pusbrolis Mykolas Klebonas su žmona Tessie ir šeima, dėdė Juozapas Bachunas su žmona Prudencija ir sūnum Juozapu, giminaitis Viktoras Barauskas ir kiti giminės bei draugai ir pažįstami.

Priklausė prie Raudonosios Rožės Klubo.

Kūnas pašarvotas Ant. M. Phillips koplyčioje, 3307 Lituanica Ave. Laidotuvės įvyksta trečiad., rugp. 3 d. Iš koplyčios 9:30 val. ryto bus lydimas į Šv. Jurgio parap. bažnyčią ir po pamaldų laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: pusbrolis, dėdė ir giminės.

Laidot. direktorius Ant. M. Phillips, tel. YArds 7-3401.

A. A.

POVILAS TIED (Grikenis)

Gyveno St. Petersburg, Florida (buvęs Royal Oaks Grove savininkas, Justice, Illinois.)

Mirė liepos 27 d., 1955 m., 7-tą valandą vakare.

Gimė Lietuvoje. Kilo iš Rokiškio apskr., Pandėlio parap., Sriubiškių kaimo. Amerikoje išgyveno 49 metus.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Pauline (tėvų pavarde Hemlock, pirmo vyro pavarde Hunter), pusseserė Ona Grete su vyru Kazimieru, pusbrolis Jonas Levonas, švogerka Frances Rimeika su vyru Kazimieru, Giminaitė Jessie Puniškis su vyru Juozapu ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Kūnas pašarvotas A. M. Phillips koplyčioje, 3307 Lituanica Ave. Laidotuvės įvyks antrad., rugp. 2 d. Iš koplyčios 8:30 val. ryto bus atlydėtas į Šv. Jurgio parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, pusseserė, pusbrolis ir giminės.

Laidotuvių direktorius Ant. M. Phillips, tel. YArds 7-3401.

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 S. Western Ave. 3 atskiros air-Cond. koplyčios
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Visoms, kurie gyvena kitose miesto dalyse: gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

STEPONAS C. LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS KOPLYČOS:
2424 W. 69th St. . . . . REpublic 7-1213
2314 W. 23rd Place . . . . . Virginia 7-6672
2314 W. 23rd Place . . . . . Virginia 7-6672

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO WESTERN AVE. CHICAGO, ILL.
1410 SO. 50th AVE. CICERO, ILL.
Telefonai — GRovehill 6-2345 arba TOwnhall 3-2109

JOHN F. ĖUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9851
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį. Reikale šaukite mus.
Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Roselando dalyse ir tuojau patarnaujame
ANTANAS M. PHILLIPS — 3307 S. LITUANICA AVE. — Tel. YArds 7-3401
PETRAS P. GURSKIS — 659 West 18th STREET — Tel. SEeley 3-5711
ALFREDAS VANCE — 177 WOODSIDE Rd., Riverside, Ill. — Tel. OLympic 2-5245
POVILAS J. RIDIKAS — 3354 S. HALSTED STREET — Telephone YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS — 10821 S. MICHIGAN AVE. — Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN — 3319 S. LITUANICA AVE. — Tel. YArds 7-1138-1139
PETRAS BIELIONAS — 4348 S. CALIFORNIA AVENUE — Tel. LAfayette 3-3572
VASAITIS — BUTKUS — 1446 South 50th AVE., CICERO, ILL. — Tel. OLympic 2-1008

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvių ir kitų papuošimų.
2443 WEST 63RD STREET
Tel. PRospect 8-0833 ir PR 8-0834

Naujasis Testamentas - Šventas Raštas
★
Vertė lietuvių kalbon JUOZAPAS SKVIRECKAS — Kauno Arkivyskupas Metropolitas. IV laida. Iš leido "LUX" 1947 m. Stutgarte 620 pusl. Kaina $1.50. Gaunama
"DRAUGE"
2334 So. Oakley Ave.
Chicago 8, Illinois

Skelbkitės "Drauge"!

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— SAVININKO —
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapinių.
Didžiausias paminklams planų pasirinkimas mieste.
Telef. CEdarcrest 3-6335

Nuo 1924 iki 1955
AUGŠTAS DIVIDENDAS UŽ TAUPOMUS PINIGUS — PILNAI APDRAUSTAS IR PELNINGAS SAUGUMAS
PATARNAVIMAI VELTUI VISIEMS MŪSŲ NARIAMS
Štai kodėl apsimoka taupomus pinigus padėti į CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASS'N: 1. Pas mus visi indėliai yra apdrausti iki $10,000.00. 2. Pas mus taupomi pinigai buvo ir yra išmokami pagal pareikalavimą. 3. Per 31 metus CHICAGO SAVINGS visada 100% išmokėjo taupytojams indėlius ir visada mokėjo augštesnį dividendą, negu kitų finansinių įstaigų. 4. Pas mus taupytojai gali iškeisti čekius, apmokėti geso, elektros, telefono sąskaitas, Real Estate ir Income Tax mokesčius ir visas kitas bilas mūsų Special Money Order čekiais. Mes nieko neskaitome už šiuos patarnavimus. 5. Parduodame ir keičiame valstybės bonus. 6. Teisingomis sąlygomis duodame paskolas perkant namus.
Pas mus yra šie taupymo skyriai: optional, investmentų, vakacijų, Christmas Club ir Bonus Savings.
Kviečiame visus taupyti šioje pačioje progresyviškiausioje lietuvių taupymo bendrovėje.
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6234 South Western Avenue — JOHN PAKEL, Prezidentas — GRovehill 6-7575
Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiaedieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.
VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų.

Aplink mus

× **Kultūros tarybos prezidiumas** jau turėjo pirmąjį savo posėdį, kuriame buvo svarstytas tolimesnis veikimas. Buvo aptarti planai kaip suruošti spaudos laisvės atkovojimo sukakties baigiamąjį paminėjimą, svarstytas kultūros namų organizavimas, meno parodos rengimas, Kultūros tarybos praplėtimas, nustatymas santykių tarp Kultūros tarybos ir Kultūros fondo, pastovios premijos jaunimo literatūrai steigimas. Kultūros tarybos prezidiumas taip pasiskirstė pareigomis: pirm. D. Velička, vicep. Ant. Rūkas, sekret. St. Tamulaitis, nariai: kun. dr. J. Prunskis ir Ad. Valeška.

× **Antanas Urbonas,** gyvenąs 2611 W. 59 str., sėkmingai darbuojasi parūpindamas reikalingiems aluminijaus langų aptaisus bei užtiesalus langams. Jau daugeliui lietuvių padėjo Brighton parke, Marquette parke ir kitur.

× **Alice Stephens ansamblio** ruošiamų dovanų skirstymas įvyks šių metų spalio mėn. 2 d., 15 metų sukakties pobūvio-koncerto metu Bismarko viešbutyje. Visi turintieji dovanų knygutes prašomi nedelsiant atsiskaityti šiuo adresu: 410 So. Michigan Blvd. Room 308, Chicago 5, Ill.

× **Albertas Martinkus,** gyv. 6220 So. Morgan St., Chicagoje, šiuo metu aktyviai lanko futbolo treniruotes ir ruošiasi Š. Amerikos lietuvių žaidynėms, kurios įvyks rugpjūčio mėn. 20—21 d. d. Clevelande.

× **Vida Kanišauskaitė, Autė Paliokaitė, Vida Dudėnaitė, Danilevičiūtė** ir k. jau sugrįžo iš seselių Putnam, Conn. suruoštos vasaros stovyklos, kur jos daug ko pasimokė ir naudingai praleido laisvalaikį. Stovyklavusios ir jų tėveliai labai patenkinti ir seselėms labai dėkingi. Į stovyklą buvo iš kitur privažiavę apie 100 mergaičių. Jei tokia naudinga stovykla būtų surengta arti Chicagos, tai būtų tiek dalyvių, kad sunkiai visos galėtų sutilpti.

× **Leonardas Šimutis,** Draugo vyr. redaktorius, išvyko trims savaitėms atostogų. Jį pavaduoja kun. K. Baras.

× **Teklė Kancawicz,** 34 E. 108 st., Chicago, Ill., gavo stipendiją iš Travelers Aid draugijos siekti masters laipsnio socialinių mokslų srityje, Loyolos universitete. Bakalauro laipsnį Teklė gavo De Paul universitete.

× **Ignas Sakalas,** Draugo redakcijos narys, grįžo iš atostogų ir pradėjo darbą.

× **Miškininkų ir medžiotojų** gegužinė įvyko liepos mėn. 17 d. Ryan Woods miške. Buvo pasidalinta prisiminimais ir šių dienų biznio klausimais, kurie nutarta gvildenti vėliau. Komisija susidedanti iš J. Skeivio, A. Beleškos ir J. Šukio daug pasidarbavo gegužinės pasisekimui, ypatingai Skeivys, Roselando liet. demokratų pirmininkas. Akordeonu svečius linksmino A. Baleška. Gegužinės dovaną laimėjo prof. J. Rauktys, Worcester — dėžę alaus, Alg. Dailidė, Cleveland, net dvi dovanas: butelį vyno ir "Girios Aidų" 1955 m. prenumeratą. St. Bakutis, Chicago — 1955 m. "Girios Aidų" prenumeratą ir Ignatonis, Chicago — Alės Rūtos "Trumpą dieną".

IŠ ARTI IR TOLI

VOKIETIJOJ

— **P. L. B. Vokietijos krašto valdyba** praneša, kad birželio mėn. naktį iš 25 į 26 d. į PLB Vokietijos krašto valdybą raštinę įsilaužė piktadariai ir išvogė antrašų kartotekas. Vagys namų duris atrakino vitrakčiu, o į patalpas pateko išpjaudami durų stiklą.

Bendruomenės kartoteka buvo sudaryta gana seniai ir ilgesnį laiką joje neatžymėti jokie pakeitimai. Kartotekos lapeliuose tikrieji bendruomenės narių antrašai daugumoje nebebuvo nurodyti, bet tik kuriai apylinkei narys priklauso.

Apie įsilaužimą buvo tuojau pranešta vokiečių policijai, kuri apžiūrėjo įvykio vietą ir surašė atatinkamus protokolus. Nusikaltėlių išaiškinti dar nepavyko. Krašto Valdyba apie tą įvykį iki šiol nebuvo pranešusi visuomenei todėl, kadangi vokiečių policijos organai prašė palaukti ir kurį laiką viešumai neskelbti, idant nepasunkinus jų darbo.

— **Vokietijos Krašto Valdybos** pastangomis ir nuo gegužės mėn. varomu paruošiamuoju darbu liepos 4 d. Baden-Wurttembergo švietimo ministerijoje įvyko plati pareigūnų ir KV atstovų konferencija Vasario 16 gimnazijos teisinės būklės ir finansinės paramos klausimais.

Konferencijoje dalyvavo iš m-jos ministerijos tarėjai Kieer ir Bruckmann (lietuviška santvarka departamentų direktoriai), Oberschulamto Karlsruhe prezidentas Dr. Eichelberger ir keli kiti augšti valdininkai. Gimnazijai atstovavo, sumaniai ir energingai vesdamas pasitarimą, vokiečių privačių mokyklų s-gos vadovas Dr. Tenhof ir užsieniečių mokslinimo centrinės įstaigos direktorius Dr. Wienert. Krašto Valdybai atstovavo inž. Pr. Zundė ir A. Makarskas, gimnazijai jos direktorius dr. Literskis.

Visa eilė praktiškų klausimų, ypač gimnazijai mokestinių ir pašalpinių privilegijų pripažinimo reikalais atsiektas susitarimas. Pagrindiniais valstybinės šalpos, gimnazijos išlaikymo valstybės lėšomis klausymais, taip pat prieita prie principinio išsiaiškinimo ir sutartos gairės, kuriomis bus einama prie palaipsnio subvencionavimo, sprendžiant tuos klausimus federalinėje švietimo ministerių konferencijoje ir švietimo k-joje. Atskiriems teisinio, finansinio ir mokyklinio pobūdžio klausimams išgvildenti bei referuoti numatyti referentai, kurių darbas užtruks ilgesnį laiką.

DID. BRITANIJOJ

— **Iškyla į pajūrį.** Skotijos lietuviams niekuomet netrūksta aktyvumo ir sumanumo. Jie nuolat turi įvairių parengimų, minėjimų bei iškylų. Liepos 19 d. buvo surengtas išvažiavimas į gražų Ayr pajūrį, kada autobusas surinko gausybę lietuvių iš Blantyre, Burnbank, Craigneuk, Mossend, Bellshill, Glasgovo ir k.

— **Gražus angliškasis skyrius.** Turbūt sumaniausiai ir įdomiausiai šiuo metu tvarkomas Skotijos lietuvių "Išeivių Draugo" angliškasis skyrius. Jame yra ne tik iliustracijų, bet ir įvairių tumpų pasiskaitymų, informacijų, mįslių, galvosukių ir k. Skyrių sumaniai tvarko p. J. Samalionis.

— **Lietuviai Skotijoje jieško merginų.** Anksčiau taip gausiai besituokiąs lietuviškasis jaunimas šiuo metu visai pritrūko savų mergaičių. Kai kurie dėlto skelbiasi vokiškuose laikraščiuose ir jieško gyvenimo draugių. Kiek daugiau lietuvaičių yra Skotijoje, kur ir nukreipė jaunuoliai savo akis. Kaikurie nuvažiuoja ten patostogauti ir mergaičių pasijieškoti, kiti tiesiog skelbiasi "Išeivių Draugo" savaitraštyje. Jau ne vienas tremtinys sukūrė šeimą su Skotijos senųjų lietuvių šeimos atžala — mergaite.

— **Sulaukė sūnaus.** Liepos 17 d. Bradforde buvo pakrikštytas p. Medelių sūnelis Romutis. Jo sesutė džiaugiasi mažuoju broliuku.

Lietuvos laukai, kaip žydintis vainikas,
Nuo Šešupės lig Dubysnos, lig Svalios, —
Jūs artojo džiaugsmas buvot, džiaugsmas likot,
Pažadais tuščiais jo nieks nesuvilios.

B. Brazdžionis

× **Šiandien ir per visą savaitę** nustatykite radijo aparatus ant WMAQ stoties, nuo 12 iki 1-mos val. popiet, Chicagoje ir apylinkėje, nes Mary Merryfield darys recenziją virimo knygos, "Popular Lithuanian Recipes", kurią suredagavo p. J. Daužvardienė. Šiandien ji visą knygą recenzuos, o sekančiom dienom skaitys vieną kitą receptą iš tos knygos. Be to, Mary Merryfield praneša, kad ji įžanguos tą programos dalį su Lietuvos himnu; pertraukos metu bus grojamos lietuviškos plokštelės, kurias ji pati įrašė būdama Vokietijoje praeitą vasarą. Vieną popietį Mary Merryfield žada transliuoti pasikalbėjimą su tremtiniais Vokietijoje, kurį ji padarė irgi praeitą vasarą bekeliaudama po Europą. Būtų gerai, kad skaitytojai klausytų tos programos ir netingėtų parašyti padėkos žodį programos vedėjai, Mary Merryfield, Station WMAQ, Chicago.

× **Teofilė Juodaitienė** atvyko iš Worcester, Mass., porai savaičių į Chicagą. Sveč uojasi pas savo giminaitę T. Mačaitienę, 703 W. 21 Place.

× **Dr. Petras Kisielius** šiandien grįžo iš atostogų ir vėl pradėjo priiminėti ligonius.

Bažnyčia Pusane

Karo sunaikintame Pusane, Korėjoje, išdygo nauja bažnyčia Marijos Nekalčiausios pagalbos, kurią pastatė kun. J. W. Connors iš Pittsfield, Mass. Bažnyčios apačioje yra įrengtos klasės mokyklai.

Pusė Kanados indėnų — katalikai

Kanadoje šiuo metu yra apie 136,000 indėnų, kurių apie 73,000 yra katalikai. Daugelis jų ir iš nekatalikų rengiasi atsiversti. Praeitais metais įvairias mokyklas lankė 35,000 Kanados indėnų.

CHICAGOS ŽINIOS

Peršovė banditą

Plėšikas Arthur Jackson, 29 m. amžiaus, gyvenąs 1253 S. Kedzie, susišaudė su maisto krautuvės savininku Louis Solub, 35 m. amžiaus, gyvenančiu 4850 N. Troy st. Plėšikas buvo peršautas į abidvi rankas, dešinę koją, galvą. Plėšikas buvo atėmęs pinigus nuo Solubo, nuo jo brolio ir nuo vieno kepyklos šoferio. Kai plėšikas ėmė bėgti, nuskriaustieji jį ėmė vytis. Kaimynas, manydamas, kad plėšikas gali ir jį nuskriausti, įdavė besivejančiam Solubui revolverį. Tas pamatė plėšiką pasislėpusį už šiuklių krūvos. Liepė plėšikui pasiduoti, bet šis atsakė dviemis šūviais. Tada Solubas ir paleido visas savo kulkas į jį. Policija banditą suėmė. Solubas pasakoja anksčiau niekada nebuvęs šovęs.

Dalyvaus stigmatizuotojo Šv. Mišiose

Tėvai karmelitai, kurie darbuojasi Mažosios Gėlelės šventovėje Chicagoje, iš šio miesto organizuoja piligrimų kelionę į Europos šventoves. Kelionė užtruks du mėnesius ir jos metu bus aplangyta 14 šalių. Italijoje piligrimai dalyvaus šv. Mišiose stigmatizuotojo tėvo Pijaus, gyvenančio San Giovanni netoli Foggia, Italijoje.

Patarėjas enciklopedijoje

Kun. dr. J. P. O'Connell, redaktorius "Catholic Press, pakviestas patarėju prie naujai leidžiamos "American Peoples Encyclopedia". Jis galutinai su redaguos straipsnius, liečiančius katalikų Bažnyčią. Kun. O'Connell beveik visą savo gyvenimą dirbo redaktoriaus darbą.

Dovanojo knygyną

Mundelein kolegija gavo iš W. D. Robinson vertingų knygų rinkinį apie meną, iš viso 187 veikalus. Jų tarpe yra meno istorijos, kritikos veikalų, paveikslų reprodukcijų.

Našlaičių atostogas

Chicagos katalikai įvairių prieglaudų našlaičiams — berniukams ir mergaitėms, iš viso dėl 1,800 vaikų — parūpino smagias atostogas prie Pistakee Bay.

Atvyks Indijos arkivyskupas

Rugpjūčio 2 d. 8 v. v. Šv. Kotrynos bažnyčioje, Oak Parke, ruošiamas pagerbimas Indijos arkivyskui Eugene Souza, pirmam Nagpuro vyskupui iš pačių indų tautos. Tai dar jaunas žmogus, kunigų įšventintas 1944 m., o vyskupu — 1951 m.

Baigia 98 studentės

Chicagoje esančią Šv. Ksavero kolegiją rugp. 3 rieną baigia 98 studentės, iš kurių 13 gauna menų magistrės laipsnį.

Didelės sporto varžybos

Chicagos Parkų distriktas suorganizavo beisbolo varžybas, kurios sutraukė 879 komandas su maždaug 20,000 žaidikų. Tai vienos iš pačių didžiausių varžybų visose JAVse.

Gauna magistrių laipsnį

Rugp. 5 d. 8 val. v. Rosary kolegijoje, Chicagoje, bus mokslo metų užbaigimo iškilmės. Keturios studentės gaus bakalaurietės laipsnį, o 23 — magistrių laipsnį.

Sagų paroda

Chicagos Miesto knygynas per visą rugpjūčio mėnesį turės sagų parodą, kuri bus atdara gasdien nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro; šeštadieniais — iki 5 val. 30 min. Sagos yra visokiausių rūšių, kaip senovės, taip ir dabartinių laikų.

Miškai miesto apylinkėje

Šiuo metu Cook apskritis turi parkais paverstų miškų 37,000 akrų. Jie didinami ir greit pasieks 44,000. Juose yra takai pasivaikščiojimams, jojimo takai, golfo laukai, gegužinių vietos, kaikur — net plaukiojimo baseinai.

Dėl lenkų pretenzijų

(Atkelta iš 7 pusl.)

valkuose buvo pasirašyta laikinoji sutartis su lenkais, nutiesiant demarkacijos liniją tarp abiejų kariuomenių ir paliekant Vilnių Lietuvai. Tačiau į antrą dieną lenkai klasta ir staigiu puolimu Vilnių pagrobė. Lenkai siekė ne vien Vilniaus, bet visos Lietuvos. Tik pralaimėję prie Širvintų ir Giedraičių lenkai atsisakė nuo minties jėga visą Lietuvą paimti. Vilnius paliko jų rankose. Lietuva ryžosi ieškoti teisybės tarptautinio teismo keliu. Prasidėjo ilga byla dėl Vilniaus Tautų Sąjungoje ir Haagos tarptiniame teisme. Principe visur buvo pripažintas Lietuvos teisėtumas, bet praktiškai tą teisėtumą įgyvendinti kliudė politinės aplinkybės.

Dabar Vilnius ir Lietuva vėl sovietų okupantų rankose, kurie yra sulaužę visas sutartis, tačiau Vilniaus nepriskyrė prie Lenkijos, bet padarė Vilnių Tarybų Lietuvos sostine.

Vilniaus klausimas jau seniai yra išspręstas taip, kaip to reikalauja istorinė teisybė. Kai atgausim Lietuvos Nepriklausamybę Vilnius vėl bus Lietuvos sostinė.

KURIANT GERESNĮ GYVENIMĄ

J. GOBIS, Los Angeles, Calif.

Humanizmas, humaiškumas, save", tad tikras humanizmas, žmoniškumas mūsų laikais tapo tikras žmoniškumas gimsta iš lyg ir vedamąja žvaigžde. Antrojo Pasaulinio karo pabaigoje vokiečių nacionalsocialistų vadai buvo teisiam už nusikaltimus "žmoniškumui". Jungtinių Tautų organizacija yra įkurta humaniškumui saugoti.

Humanizmas turėjo tiesos dalį, to jam paneigti negalima, bet, deja, ta jo tiesa buvo sujungta su nužmoginimo kultu. Prof. Pr. Dovydaitis teisingai sakė, kad be krikščionybės "humanitas" (žmoniškumas) nuslysta į "bestialitas" (gyvuliškumas).

Joks humanistas nenurodė aiškios ribos, kur žmoniškumas baigiasi, ir kur žmogaus gyvuliškumas prasideda. Katalikui humaniška, žmogiška, teigiama to žodžio prasme tėra tai, kas krikščioniška, kas kyla iš meilės Dievui ir savo artimui; kas priešinga Kristaus mokslui, tai yra arba gyvuliška, arba net daugiau — velniška.

Kurti naują gyvenimą, atremtą vien į humaniškumą, reiškia žmogaus veiksmus atremti į save, tai yra į angeliškumo ir gyvuliškumo mišinį. Humaniškumas prie Lenino ir Stalino bei Hitlerio perėjo į žmogaus dehumanizacijos, nužmoginimo, nuasmeninimo procesą, ir humanistas be religijos nieko neturi pasakyti prieš režimo varomą dehumanizaciją. N. Berdiajevas tiesą sako, kad žmogaus, apoteozė veda į nežmogiškumo apoteozę ir į nieką kitą negali vesti.

Mūsų įsitikinimu, nei socializmas, nei kitoks socialinis ar nacionalinis sąjūdis negali būti "humanizuotas" teigiama to žodžio prasme, jei ne Kristus ir Jo mokslas.

Humaniškumas yra įžulni plokštuma, kuria praktikoje žmonės slidinėja nuo tauraus altruizmo į grubų ir net šetonišką egoizmą. Didieji krikščionys būna ir didieji humanistai ir jie tikrai sielojasi žmonių kančiomis. Tikrais humanistais yra ne suskaitoma daugybė katalikų vienuolių ir šiaip gailestingų katalikų ir krikščionių, kurie iš meilės Kristui herojiškai aukojasi kenčiančių žmonių reikalui. "Mylėk Dievą visa savo siela..., o savo artimą, kaip pats

POPULAR LITHUANIAN RECIPES

Surinko JUZĖ DAUŽVARDIENĖ

Tai nepaprasta knyga. Virš 200 receptų grynai lietuviškų valgių gaminimui anglų kalboje. Ponia Daužvardienė, kuri dažnai pasakodavo apie lietuviškus valgius per Chicagos radijo ir televizijos stotis, surinko pačius įdomiausius lietuviškų valgių receptus ir DRAUGAS juos išleido labai parankioje formoje. Pirmą kartą tokia knyga pasirodo knygų rinkoje.

Gera dovana kitataučiams ar angliškai skaitantiems lietuviams.

Kaina — $2.00

Užsakymus kartu su pinigais siųskite:

"DRAUGAS"
2334 So. Oakley Avenue,
CHICAGO 8, ILL.

Mokykloms ir bažnyčioms

Kanados katalikai, pagerbdami kardinolo James McGuigan vyskupavimo sidabrinį jubilėjų, suaukojo į religinį fondą $4,107,759, kurie bus panaudoti bažnyčių ir mokyklų statybai.

60 metų vedybinio gyvenimo

Ismael Calleros, gyvenąs El Paso, Tex. diecezijoje, neseniai atšventė 60 m. savo vedybinio gyvenimo sukaktį. Vyras jau turi 90 m. amžiaus, o žmona — 83 metus.

Išdalino 1,000,000

Hong Konge vyksta veiklus katalikų apaštalavimas. Per pirmą šių metų pusmetį išdalinta daugiau kaip 1,000,000 katalikiškų knygų ir brošiūrų, daugiausia kinų kalba.

Pirkit Apsaugos Bonus!

Geriausia knyga vasaros atostogoms

ALOYZO BARONO

SODAS UŽ HORIZONTO

Romanas

A. Baronui nepritrūksta naujų santykių su aplinka ir naujų išraiškos priemonių tiems santykiams išreikšti. Gyva knygos tema, įdomūs personažai ir spalvinga kalba padės jums praleisti atostogas.

Knygos aplankas dail. Algirdo Kurausko. Ji išleista Lietuviškos Knygos Klubo 1955 m., 254 psl., kaina 2.50 dol.

Knyga gaunama:

DRAUGAS

2334 So. Oakley Ave.,

Chicago 8, Ill.

Popiežius dovanojo Teresei Neumannaitei Šv. Kryžiaus relikviją

Popiežius Pijus XII dovanojo šv. Kryžiaus relikviją šių laikų stigmatizuotojai **Teresei Neumannaitei.**

Apie **Teresės Neumanaitės** gyvenimą — kaip ji pergyvena Kristaus Kančias, kaip jai pasidaro ant rankų ir kojų stigmos (žaidos), iš kurių teka kraujas — plačiai aprašyta **kun. J. Burkaus** parašytoj knygoj **TERESĖ NEUMANAITĖ.** Knygoje yra daug nuotraukų su Teresės Neumannaitės pergyvenimais. Gražus J. Kelečiaus viršelis. Knyga didelio formato, 268 pus. Kaina **$3.00.**

Pinigus su užsakymais siųsti:

"DRAUGAS",
2334 S. Oakley Ave.,
Chicago 8, Ill.

KNYGA,

Kokios pasirodo tik retais laikotarpiais.

.. PREMIJUOTASIS DRAUGO ..
ROMANAS

Didelė Lietuviškos buities knyga, išrinkta iš daugelio kūrinių Jury Komisijos ir nepaprastai palankiai sutikta skaitančios visuomenės.

Aplankas dail. J. Paukštienės, Lietuviškos Knygos Klubo leidinys, 434 psl. Kaina $4.00.

Užsakymus ir pinigus siųskite

DRAUGAS
2334 So. Oakley Ave.,
Chicago 8, Ill.